

GÖRÖG KISEBBSÉGI KULTURÁLIS MAGAZIN
2008 / január – február

Görög örökség Magyarországon

Civil szervezeteink életéből

Hírek az anyaországból

Görögökről „magyar szemmel”

Programajánló

AGORA

GÖRÖG KISEBBSÉGI KULTURÁLIS MAGAZIN
2008 / január – február

Kiadja: A Görög Kultúráért Alapítvány
Felelős kiadó: Angelidisz Vaszilisz
Felelős szerkesztő: Agárdi Bendegúz Szpírosz
Grafika, tipográfiai terv: Czető Zsolt
Tördelés, szerkesztés: PART-2001 Kft.
Nyomdai sokszorosítás: PART-2001 Kft.
Megjelenik: 1600 példányban

A Görög Kultúráért Alapítvány

- *Ιδρυμα Για τον Ελληνικό Πολιτισμό*
- *The Foundation for the Greek Culture*

1142 Budapest, Dorozsmai út 45.
Bankszámla: 12001008-00105745-00100003
Adószám: 18172564-1-42
www.greekfoundation.hu

Kedves Olvasó!

Elérkezett az a pillanat, amikor az összefogás és a párbeszéd nélkülözhetlenné teszi mindennapjainkat.

Akik nem beszélgetnek, és nem fogják egymás kezét, azok eltűnnek a határok nélküli Európa útvesztőiben. Ugyanakkor ez a helyzet lehetőséget adhat a nemzetek individuális megerősödésére.

Az EU tagországaiban élő görögök számára ez a virtuális Görögország megvalósítását jelentheti. Ma már nem az számít, hogy ki hova született („topothesia”), hanem az hogy honnan származik („ithagenia”).

Ahhoz, hogy szokásainkat, hagyományainkat, nyelvünket, művészetünket meg tudjuk őrizni, ahhoz beszélgetnünk kell. Így identitástudatunk erősödik, és ez vezet a túléléshez kis közösségünk számára.

Azoknak a görög embereknek, akik Magyarországra születtek, úgy gondolom ez a küldetésük... Kérjük, fogadják nagy szeretettel kiadványunkat!

Újítók szeretnénk lenni, és nagy szükségünk van támogató gondolataikra.

Legyen ez a lap a mi magyar Agoránk.

Beszélgessünk!

Angelidisz Vaszilisz
A Görög Kultúráért Alapítvány elnöke

TARTALOM

<i>Dr. Diószegi György: Agora</i>	<i>3</i>
<i>A Görög Kultúráért Alapítvány</i>	<i>6</i>
<i>Bemutatózik a Beloiannis Közoktatásáért Közalapítvány</i>	<i>8</i>
<i>Dr. Diószegi György Antal: Kirándulás a tokaji görögök nyomában</i>	<i>10</i>
<i>Dr. Diószegi György Antal: Εκδρομή στα χνάρια των Ελλήνων του Tokaj</i>	<i>12</i>
<i>A XVII.-XIX. századi hegyaljai görögök élete, avagy egy tarcali konferencián elhangzott történelmi előadás ismertetése</i>	<i>14</i>
<i>Vízkereszt</i>	<i>16</i>
<i>Ismét görög futballnap volt Budapesten</i>	<i>18</i>
<i>65 évvel ezelőtt alakult meg az EPON</i>	<i>19</i>
<i>Vendégeink voltak</i>	<i>22</i>
<i>Egyik legkiemelkedőbb alakját veszítette el a görög ortodox egyház</i>	<i>24</i>
<i>Fontos lépést tett a kormány a Szófia Szerződés aláírásával</i>	<i>27</i>
<i>Ολοκληρώθηκε η διήμερη συνεδρίαση του Συντονιστικού Συμβουλίου</i>	<i>28</i>
<i>Σαν σήμερα ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ</i>	<i>29</i>
<i>Σαν σήμερα ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ</i>	<i>30</i>
<i>Ezernyi sírt hozott felszínre a thesszaloniki metró építése</i>	<i>31</i>
<i>1800 éves koponyalékelés. Agyafűrt görögök</i>	<i>31</i>
<i>Bizánci buggyantott tojás</i>	<i>32</i>
<i>„Ouzo-hatás” segít új gyógyszereket fejleszteni</i>	<i>32</i>
<i>„HELLASZ - AHOGYAN ÉN LÁTTAM”</i>	
<i>„Találkozások - mi magyarok és a görögök”</i>	<i>33</i>
<i>Öreg barátságok</i>	<i>36</i>
<i>Οί παλιοί φίλοι</i>	<i>37</i>
<i>ALAPÍTVÁNYOK</i>	<i>38</i>
<i>TÁRSADALMI SZERVEZETEK</i>	<i>38</i>
<i>„60 éves a második magyarországi görög diaszpóra” 1948 – 2008</i>	<i>41</i>

Dr. Diószegi György

Agora

Mottó: „Alkotója légy a világnak,
ne fogyasztója.”

Az agora a világ minden országában olyan szó, mely hétköznapi értelemben is közismert. Jelentése: piactér. A régi görög városokban a piac nem pusztán a vásárlásnak, hanem a közéletnek, a párbeszédnek is a központja volt. Az agora négyszögletű terét leginkább oszlopcsarnokok vették közre, melyek mögött középületek és templomok emelkedtek. A Szókratész idejéből származó athéni agora az Akropolisz lábánál található: ez a világ legismertebb ókori görög piactere.

A legkorábbi kiépített agorát a Kréta szigetén fekvő Dréroszban tárták fel a régészek. Kr. e. 650 körül vésték fel e kelet-krétai városkában azt az ötsoros törvényfeliratot, mely azt szabályozta, hogy a várost vezető tisztségviselőt, a kosmoszt, szolgálati idejének lejártá után tíz évig nem volt szabad újra e tisztségre megválasztani. Ez azt igazolja, hogy a Kr. e. VII. századra a görögök a törvényeiket már komoly méretű kőfeliratokon tették közzé. E köemléket a városka agoráján lévő ciszternába hullva találták meg a régészek. A feliratot eredetileg a helyi Apollón-templom talapzatára vésték föl abból a célból, hogy a népgyűlés színterét jelentő agorán mindenki láthassa e fontos törvényt. E felirat tehát mintegy

Apollón védelme alá helyezve rögzítette a polgárok vezetőjére vonatkozó szabályokat: a törvény ezzel mintegy szakrális értelmet is nyert. Az agora tehát nemcsak piactér volt, hanem a törvénylátás helyeként is működött. Ráadásul minden más görög városban is mintegy egybeépült a szentélykörzettel.

A athéni Akropolisz észak-keleti részén található a Plaka nevet viselő ősi falu, mely a függetlenségét fegyverrel kivívó Görögország fővárosává nyilvánításáig tulajdonképpen Athént jelentette. A Plaka szélén állt elkerítve az ókori Agora, a Piactér. Ez volt az ókori Athén köztere és népgyűlése: itt mindenki szabadon és a nyilvánosság előtt mondhatta el a véleményét a közügyekről; és mindenki szembesülhetett azzal is, hogyan gondolkodnak ezekről mások.

Itt került sor Athén egyik legfontosabb közjogi eseményére, a cserépszavazás (ostrakismos) megtartására is: ez az ókori Athénban meghonosodott olyan eljárást jelentett, amivel a városállam egy befolyásos polgárát a nép tíz évre száműzhette. Érdekes, hogy ezt nem pusztán büntetésnek tekintették valamely véték bizonyítottsága okán, hanem alkalmazták megelőző jelleggel is: főként olyan közéleti személyiség eltávolítása céljából került megtartásra, akinek az államra nézve veszélyes szerepet tulajdonítottak (persze eszköz volt ez az egymással vetélkedő politikusok közötti harcban is). Az elnevezés (az οστρακον, ostrakon szó agyagcserép görögül) onnan származik, hogy a szavazópolgárok a száműzésre okot adó polgár nevét törött agyagedények darabjaira, cserépdarabokra írták. Ennek oka az volt, hogy ez Attikában jóval nagyobb mennyiségben és olcsóbban állt rendelkezésre, mint az egyiptomi papirusz.

A népgyűlés minden évben döntött arról, hogy szükséges-e abban az évben cserépszavazást tartani. A döntést minden évben az állami ügyek intézésére használt tíz hónap közül a hatodikban hozták meg: ez a hónap a mai naptári év szerinti január és február hónapokra esik. Ha úgy döntött a népgyűlés, hogy szükséges a cserépszavazás,

akkor a döntéstől számított két hónap múlva a szavazást lebonyolították: a polgárok az Agora egy előre elkerített részére kihelyezett urnákba tették bele a szavazatot jelentő cserépdarabokat. Ezután a szavazatszámláló biztosok megszámlálták az összegyűlt szavazatok számát: ha ez a hatezres számot meghaladta, akkor a biztosok a különböző neveket tartalmazó cserépdarabokat szétválogatták. Azt a személyt, akire a legtöbb szavazat esett, tíz évre száműzték egész Attikából. A száműzötnak tíz napja volt arra, hogy elhagyja az országot: ha a tíz év letelte előtt megpróbált volna visszatérni, halálbüntetés várt volna rá. Fontos rögzíteni, hogy más joghátránya a szavazásból nem származott: a száműzés lejáta után ismét szabad polgárként tevékenykedhetett, a vagyonát sem kobozták el.

A cserépszavazás intézményét az athéni demokráciában főként a Kr. e. V. században alkalmazták. Arisztotelész Az athéni állam („Αθηναίων πολιτεία”) című munkájában ezen szavazási módszer bevezetését az ókori görög demokrácia megteremtésében fontos szerepet játszó reformer, Kleiszthenész nevéhez kötötte: ez alapján a cserépszavazás Kr. e. 506 után már működhetett. (A cserépszavazást athéni mintára Milétosz, Epheszosz, Argosz és Megara is bevezette, ám itt hamar megszűnt az alkalmazása.)

A cserépszavazás első száműzöttje, a zsarnok Peisizisztratosz rokona, Hipparkhosz volt Kr. e. 487-ben. Összesen mintegy 13 fő került még erre a sorsra Athénban. A népgyűlésnek lehetősége volt arra, hogy a tíz év letelte előtt visszahívja a száműzöttet: például a Kr. e. 479-es perzsa támadás előtt amnesztiára került sor. E döntés alapján térhetett vissza két korábbi száműzött vezető: az egyikük Xanthipposz, Periklész édesapja; a másikuk Ariszteidész volt. Kr. e. 461-ben pedig a száműzött Kimónt is visszahívták hadvezetői képességei miatt.

A cserépszavazás útján száműzöttek közül a legutolsó Kr. e. 417 körül Hüperbolosz volt. Az ő száműzésére sajátos körülmények között került sor: ekkoriban Alkibiadész és Nikiász között dúlt egy kemény harc, de hogy egyiküket se száműzzék, összefogtak a polgárok, és a fenti jelentéktelen demagóg személyére adták híveik a szavazatukat. Ez teljesen lejáratta a cserépszavazás intézményét.

A piactér történelmi fontosságú volt az ókori görögség életében: minden, ami hétköznapi vagy közéleti eseményt jelentett, az téma volt a görög

városok piacterén, ahol a kereskedelmi és társadalmi élet zajlott. Ennek nyomán egyben fontos világképformáló szerepe is lett, hiszen a Mediterráneum sokféle kereskedője hozta az ismert világ híreit, és cserélte ki egymással tapasztalatait. Itt alakult ki a kereskedőréteg meggazdagodása és műveltségigénye révén a cselekvő polgáröntudat. Az agora (az ott zajló szabadlelkű párbeszéd révén) az ókori görög demokrácia legfontosabb köztere volt: itt a nép szava élő erővé, valódi közvéleménnyé, közéletet formáló tényezővé lett.

De hogyan válhatott a piactér ilyen alapvető jelentőségűvé? A piactér nem pusztán az üzletelés, a kereskedés helye volt, hanem a szentélykörzet szerepét is betöltötte: a görög poliszok központi tere olyan megszentelt területet jelentett, ahová a bűnösök be sem léphettek. Ez erkölcsi elvárás is jelentett, ami akkoriban fontosabb volt minden egyéb körülménynél, hiszen a bizalom elengedhetetlen volt a demokratikus közéletben. Az agora szellemi értelemben egy közösségi feltáró erő: példát és ellenpéldát felmutatva gondolatokat ébresztett, üzent a kor emberének, magyarázta a világ dolgait. A piactér (a helyben lakó polgárok személyes élményazonossága, sorsközössége miatt) egyfajta szellemi és lelki lehetőséget adott az együttes gondolkodás és cselekvés erejében való közösségi hit és bizalom megteremtésére. A polgárok erkölcsi felelőssége volt, hogy milyen értékvallás jegyében kívánták megérteni a lehetőségeket, és megvalósítani a közös szándék elérése érdekében megteendő feladatokat. Éltető erőt jelentett a piactér a helyi jövő kialakításában, a közösségteremtő alap-élmények megélésén keresztül. A világ közepe ugyanis nem valahol máshol van, hanem ott, ahol élünk (szellemi és lelki értelemben pedig még ott is, ahol elődeink éltek). Ez volt az agora tágabb értelme: a nemzedékről nemzedékre való tudati átörökítés a közéleti szerepvállaláson és közösségi elváráson keresztül (a kor drámaírói ugyanezt fogalmazták meg műveik etikai tartalmában). Ez a történelmi, lelki és szellemi gyökér túlmutatott az egyéni látásmódon, és ekként az egy élettérben élők között egyre erősebb sorsközösségtudatot teremtett. A közösségi közéleti emlékezet a múltbeli kedvezőtlen tények esetén megóvhatta a polgárokat az ismétlődő hibáktól; szerencsés esetben pedig a jó példa erejéből táplálkozva magabiztossá, büszkévé, és így önerejéből cselekvővé tehetette az értékelvű együttműködést

felvállaló közösséget. Ez a gondolkodás és életmód volt a Kr. előtti V. századi Athén felvirágzásának az alapja. Fontos alapja volt e jelenségnek, hogy az ókori görög iskolákban műveltségközpontú oktatás folyt. Ez a bölcsesség iránti igény életszerű közegben működött.

Az ókori agora egy olyan életképes, közösséget teremtő közéleti történelmi példa, melynek révén az athéniak (főként szellemtörténeti értelemben) 2500 évvel később is mintaértékű utat mutattak Európának a XVIII. századtól egyre inkább felerősödő intézményi és hatalomgyakorlási megújulásához.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Fővárosi Görög Önkormányzat pályázatot ír ki a Budapest területén működő társadalmi szervezetek, alapítványok, illetve helyi görög kisebbségi önkormányzatok számára kulturális programjaik megvalósítása céljából.

Pályázhatnak:

1. Olyan társadalmi szervezetek vagy alapítványok, amelyek Budapest területén vannak bejegyezve, és alapszabályuk a magyarországi görögség érdekében kifejtett tevékenységet tartalmaz.
2. Budapest kerületeiben működő görög kisebbségi önkormányzatok.

A pályázaton részt vevő társadalmi szervezetnek vagy alapítványnak két görög kisebbségi önkormányzattal közösen kell pályáznia egy-egy programra. Mindezt azért határozza meg az FGÖ, hogy ezzel is erősítse az együttműködést az egyes kerületek között, illetve motiválja az önkormányzatokat és a társadalmi szervezeteket a közös munkára. Minél több szervezet vesz részt a pályázatban, annál nagyobb előnyt jelent a pályázat elbírálásánál.

A pályázatot 2008. május 1. és 2009. január 31. között megvalósítandó programokra írja ki a testület, 800 ezer forint keretösszegben.

A pályázatok leadási határideje 2008. április 31., az elbírálás határideje 2008. május 15.

A Görög Kultúráért Alapítvány

Az Alapítvány 2001-ben jött létre, hogy egy olyan űrt töltsön be, amely a magyarországi görögség sok évszázados jelenlétét igazolja, megőrzi az anyaország hagyományait, szokásait, de mindenekelőtt megismerteti és sugározza azt a több ezer éves kultúrát, amely a mai modern európai gondolkodás és demokrácia alapja.

Az Alapítvány kuratóriuma is ennek a gondolatnak a megismertetője, hiszen tagjainak fele az első, míg másik fele a második magyarországi görög diaszpóra képviselője.

Összetétele is a hagyományos görög kultúra hagyományaira épül, hiszen van köztük pénzügyi szakember, történész-filozófus, zenész-kereskedő, valamint vendéglős-lírikus. Mi sem érzékelteti jobban az ókor óta létező sokrétű gondolatgazdagságot, hogy eddigi tevékenysége az

Alapítványnak a mai modern görög zene képviselőivel kezdte meg működését, mikor Magyarországra hozta Lena Alkaiou-t és zenekarát, majd térben és időben is más dimenziókat ostromolva mutatta be Filippos Koutsafitis görög dokumentarista filmrendező fesztivál győztes filmjét „Szomorú kő” címmel, ahol a rendező 20 év alatt forgatott „fejlődés filmje” a pusztuló ókor jegyeit a mai kor változásaival dokumentálva mutat irányt Eleusis városának példájával.

Következő lépésként a görög kultúra egyik legkevésbé ismert, de szakmailag elismert zenei stílusát a rembetikót képviselő Café Aman magyarországi vendégszereplését szervezte meg Alapítványunk. A Costas Ferris által létrehozott zenekar azt a kisázsiai eredetű görög rembetikót hozta el Budapestre, amely a világban csak görög blues-ként van aposztrofálva. A zenekar vezetője Kostas Ferris ebből kiindulva alkotta meg fesztiválgyőztes filmjét a Rembetiko-t.

Az Alapítvány által egykori táncosokból létrehozott alkalmi jellegű táncsoport Chilében is nagy sikerrel képviselte a görög kultúrát a Chillan Nemzetközi Folklór Fesztiválon.

Az Alapítvány, miután csak támogatásokból és saját befizetésekből tartja fenn magát, ezért korlá-

A Görög Kultúráért Alapítvány

• Τόπος Για τον Ελληνικό Πολιτισμό

• The Foundation for the Greek Culture

1º ENCUENTRO INTERNACIONAL DE FOLCLORE

Fotografía: Luis Contreras / Fono: 220709

Chillán – Chile 2005 / Teatro Municipal

tozottan tud működni. A bevételek minden egyes forintját a rendezvényekre, fejlesztésekre, oktatásra fordítja, ezért is hozta létre a görög nyelviskolát, ahol bárki fejlesztheti, vagy elkezdheti a görög nyelv elsajátítását. A nyelviskola elindulásában nagy segítséget nyújtott a Belváros-Lipótváros Görög Kisebbségi Önkormányzat.

Az Alapítvány nyelviskolájának jelenlegi tagozatai:

Budapest – VIII. kerület –
Józsefvárosi Görög Önkormányzat székhelye:
1082 Budapest, Vajdahunyad u. 1/b.

Érd – Polgárok Háza
2030 Érd, Alsó u.3.

Százhalombatta Város Görög Kisebbségi
Önkormányzat irodája
2440 Százhalombatta, Szent István tér 3.

A nyelviskola együttműködő partnerei:
Józsefvárosi Görög Önkormányzat,
Érdi Görög Kisebbségi Önkormányzat,
Százhalombatta Város Görög
Kisebbségi Önkormányzat.

**Kérjük, hogy Ön is támogassa
adója 1%-val
Alapítványunk működését, hogy
minél több színvonalas és minőségi
programmal tudjuk
a magyarországi görög kultúrát
terjeszteni.**

**A Görög Kultúráért Alapítvány
1142 Budapest, Dorozsmai út 45.
Raiffeisen Bank Rt.:
12001008-00105745-00100003
Adószám: 18172564-1-42
elnök: Angelidisz Vaszilisz
www.greekfoundation.hu**

Érdeklődni a nyelviskola iránt a következő számon lehet: 06-20-937-5086.

Bemutatkozik a Beloianisz Közoktatásáért Közalapítvány

A Beloianisz Közoktatásáért Közalapítvány 1999. május 28-án alakult. Beloianiszi szülők alapították a beloianiszi Önkormányzat segítségével, és az alábbi célok megvalósítását tűzte ki maga elé:

- nevelés, oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés
- kulturális tevékenységek
- kulturális örökségek megóvása
- műemlékvédelem
- természetvédelem, állatvédelem
- környezetvédelem
- gyermek-és ifjúságvédelem, gyermek-és ifjúsági érdekképviselet
- a magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségekkel, valamint a határon túli magyarsággal kapcsolatos tevékenységek
- sport, a munkaviszonyban és a polgári jogi viszony keretében megbízás alapján folytatott sporttevékenység kivételével
- Beloianisz Emlékplakett létrehozása
- a beloianiszi Általános Iskolában kiemelkedő tanulók, illetve magas színvonalon dolgozó pedagógusok díjazása.

A Közalapítvány jelenlegi kuratóriumi tagjai:

- a kuratórium elnöke: Kovácsné Kocsmár Teréz
 a kuratórium alelnöke: Sinogli Lászlóné (Szloska Aranka)
 a kuratórium tagjai: • Bozóki Ilona
 • Vörös Gyula
 • Fülöpné Kipru Miranda

Az alapítvány mindenekelőtt az ifjúságot helyezte előtérbe. A mai helyzetben a fő céljaink, amit szeretnénk a községünk jobbra tétele érdekében mielőbb elérni:

- A helyi játszótér felújítása már nagyon esedékes lenne, mivel a játszótéren vas játékok vannak, ezért az EU-s követelmények alapján lebontásra vár. Nem szeretnénk ha megszűnne, inkább fajtékok megszerzése az elsődleges cél, amit megpróbálunk pályázat útján megteremteni.
- Nagy gondot jelent az unatkozó fiatalok helyzete. Számukra nincs egy helyiség, ahol összejöhetnének, ahol internet használatához juthatnának. Az internet használata sok iskolás számára fontos lenne, de ez az egész községben nincs megteremtve.

- Szeretnénk, ha ismét működnének a helyi gyermek-focicsapatok (ezek anyagi okokból szűntek meg).
- Sok kisgyermekes anyuka is van községünkben, akik nem rendelkeznek autóval, ezért szeretnénk nekik is kialakítani hetente vagy kéthetente egyszeri alkalommal egy baba-mama játszóházat a helyi művelődési házban. Ennek megvalósítása egyelőre csak tervbe van foglalva, de igyekszünk a megvalósításán is munkálkodni.

Ellin Kft.-nek; Kiru Arisztotelisznek; Faratzis Viktornak (Engelan Kft.); a Beloianiszi Polgármesteri Hivatalnak; a Beloianiszi Görög Kisebbségi Önkormányzatnak; a beloianiszi Szent Demeter, Konstantin és Heléna Alapítványnak, A Görög Kultúráért Alapítványnak.

A zenét a Glaros zenekar, valamint a Magyarországi Görögök Országos Önkormányzata támogatásával a helyi Taverna zenekar szolgáltatta. Rendezvényünkön bemutatkozott a Florinából érkezett pondoszi hagyományörző egyesület néptáncgyűttese, valamint Fülöpné Kipru Miranda betanításával az alapítvány gyermek-csoportja is.

Idén szeretnénk egy nagyszabású gyermeknapot megrendezni, és ennek szervezését már megkezdtük. Ehhez szívesen vennénk mindenfajta segítséget.

A 2007. évet két rendhagyó rendezvénnyel zártuk.

- December 6-án a főtérrre érkezett az alapítvány Mikulása. A község összes 14 év alatti gyermekét név szerint szólította a Mikulás, és csomaggal ajándékozta meg. A rendezvény a nagy hideg ellenére jól sikerült, 147 gyermeket ajándékoztunk meg.
- December 29-én az alapítvány jótékonsági bálját rendeztük meg. Bár a szervezés igen nehezen indult, ennek ellenére nagyon sok felajánlás érkezett a tombolára görög vállalkozóktól, amit ezúton is szeretnénk megköszönni.
- Kanaki Elenának és a Helios Club Travelnek a fődíjat, azaz a görögországi utazást, továbbá a Dionysos Tavernának, az Aspros Kft.-nek; a H-

Az alapítványnak nincs folyamatos pénzforrása, így nehéz részt vennünk pályázatokon. Ha bárki fel tud ajánlani bármekkora összeget, vagy bármit, ami céljaink megvalósításában segítségünkre lehetne, azt előre is köszönjük.

Az alapítvány fő pénzforrása az adóból felajánlott 1%-ok.

Ezúton is szeretnénk minden embert megkérni arra, hogy amennyiben módjában áll, támogassa alapítványunkat.

Dr. Diószegi György Antal

Kirándulás a tokaji görögök nyomában

Az *Ellinizmosz Egyesület* tagjai 2007. október 6-án egynapos buszos kirándulásra indultak Tokaj városába. Ez a csodálatos hegyaljai város igazi szüreti pompába öltözött ezen a napon: a vásári forgatag a főutcán, a színpadi előadások remek keretet adtak a város nevezetességeit megtekintő 102 fős görögség számára. Három idegenvezető várt bennünket, hogy megismertessék velünk a nevezetességeket: sétánk első állomása a **görögkeleti templom** volt, ami jól mutatja ma is a város valamikori görögségének gazdagságát és adományozó voltát.

Tokaj és környéke már a XVII. század közepétől kezdve egyre nagyobb számú görög kereskedő számára jelentett megélhetést, és biztonságot a törökidő Magyarországon. A város görögsége már ekkor jelentős létszámú lehetett, amit legkésebben a tokaji görög ortodox egyház ekkori megléte igazol. Egy 1658 januárjában kelt görögkeleti egyházi anyakönyvi kivonat tanúsága szerint Pater György volt itt a tokaji görög pap: ezen okirat egy Emanuel nevű görög gyermek

keresztelőlevele, akinek szülei nemes Papademos Charis és Helena voltak. Az 1780-as évek közepén felépülő görög templom hátsó falában található az 1833-ban elhunyt tokaji görög nemes Charis/Szerviczky György táblabíró, postabérlő, földbirtokos (felesége, a szintén tokaji görög kereskedőcsaládból származó nemes Karácsonyi Anna által állított) vörösmárvány síremléke. (Egyébként a jelen cikk szerzőjének anyai ági felmenői közé tartoztak a fent említett magyarországi görögök.) További jelentős tokaji görög családok voltak a XVIII-XIX. században a következők: Constantin, Keffala, Kondorossy, Agora, Pusztay, Bimbó-Lázár, Dogály, Moraly, Duvary, Pacsó, Parda, Kristóf, Kiró, Paraszkovics, Demeczky, Koszta, Lefter, Görög, Zákó. A legtöbb görög család Szervia és Kozani városából érkezett Tokajba.

Városlátogató kirándulásunk következő állomása az impozáns **Tokaji Múzeum** volt: a XVIII. század végén Karácsonyi Konstantin Pál (?-1805.) görög kereskedő megrendelésére 1790-ben épült fel a szép és gazdagon díszített ház (Bethlen Gábor utca

7.). A múzeumba betérő igen gazdag és szép kiállításokat láthatott. A következő épület a **Morelli-ház** (Bethlen Gábor u. 5.): szép fakapuzattal, egyik ablaka kőkerete felső részén a tokaji görög kereskedőtársulat címerével. E görög kompánia már 1667-ben létezett. A Rákóczi út 56. szám alatti görög kereskedőház kapuíve felső részén szintén látható a **görög kompánia kereskedőjelvénye**, és egy emléktábla is őrzi kereskedői tisztességük emlékét, mely szerint **4%-os tisztességes haszonnal** végezték kereskedelmi tevékenységüket. (Milyen szép is lenne mai világunkban, ha a magyar üzleti világ szereplői, a bankok is beérnék a 4%-os nyereséggel!) Az összetartás igen komoly jelentőségű volt a görög kereskedők gazdasági sikerei terén: ez fejeződött ki a görög kompániák létében. Ez érdekvédelmi és információátadási, kölcsönösségi együttműködést feltételezett. A görög kereskedelmi társaság tagjai sokféle kereskedelmet folytattak, melyek közül talán az a legfontosabb, hogy a hegyaljai görög kereskedők tevékenysége révén a tokaji aszú távoli országokba is eljutott a XVII-XVIII. században.

Városnéző sétánk a Tisza-partra vezetett, ahol hajóra szállva igen ízletes ebéd keretében jót beszélgettünk a látottakról. A két órányi folyami hajókázást napsütötte, csodálatos környezetben élhettük át. Jó volt látni, hogy milyen sokrétű élményt jelentett napjaink görögsége számára a valamikori tokaji görög közösség máig ható tevékenységének emléke.

Nemcsak üzleti tevékenységet folytattak a tokaji görögök: az **1848-49. évi magyar szabadságharcban** több hegyaljai görög család sarja vett részt. Karácsonyi Pál főhadnagy, Charis/SzerVICZKY Sándor alhadnagy és Zákó Soma alhadnagy működése ma is közismert. A róluk való megemlékezés különös aktualitását jelenti, hogy e tokaji kirándulásunk a „Nemzeti gyásznapi”, az aradi vértanúk kivégzése emléknapijára esett.

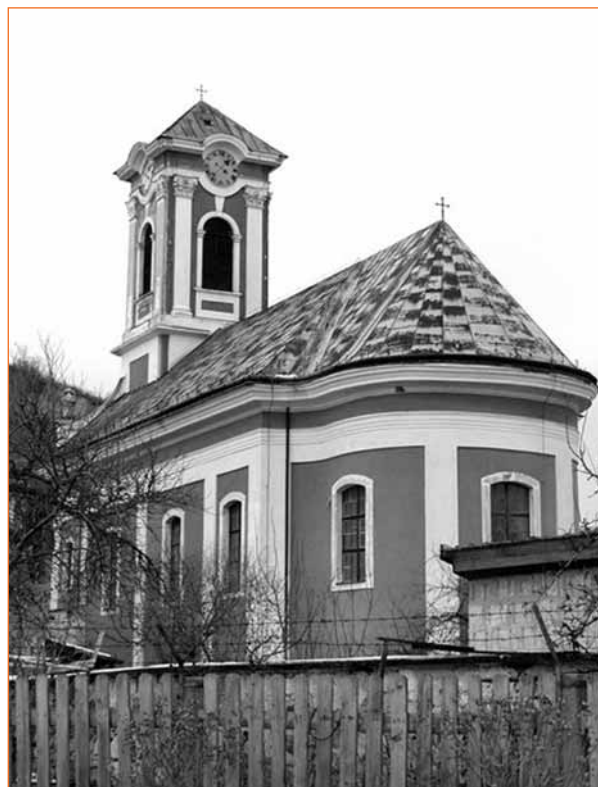
A tokaji Zákó-család utolsó tagja, a **szabadságharcos Zákó Soma (1829-1904) volt az utolsó tokaji görög kereskedő**: a helyi temetőben nyugszik fekete márvány sírkő alatt. A temető elején található ez a szép vasráccsal körbevett kis terület: külön sírkő jelzi kisfia, Zákó Zoltán (1862-1864) nyughelyét. E görög család nevét őrzi a Tokajban található Zákó köz, mely e családról kapta a nevét: maga a Zákó-ház a tokaji Főtéren lévő átjárós (dufartos) ház. Az átjáró-kaputól délre levő üzlethelyiség volt Zákó Soma vegyeskereskedése.

A régi Zákó-ház 1997 óta védett műemléképülete Tokajnak: gyönyörűen helyreállított épületében ma a Degenfeld Palota Panzió Étterem működik (Kossuth tér 1.)

A felsorolt sokrétű adalék alkalmas az elgondolkodásra, hogy ennek a XVII-XIX. századi görög diaszpórának tagjai és leszármazottai milyen sokat is tettek az őket befogadó magyar hazájukért.

Remek és jól szervezett kiránduláson vehettünk részt egy igen élvezetes közösségi élmény keretében.

Zárógondolatként megemlítem, hogy még egy **különös rejtély** is fűződik a régi tokaji görögség múltjához: a **tokaji görög egyház anyakönyveinek sorsa** a mai napig feltáratlan. A tokaji nem egyesült ortodox görög egyház anyakönyvei az első világháború idejéig a miskolci görög alapítású egyházközség őrizedében voltak, ám az 1918-19-es viharos időkben nyomtalanul elkallódtak. 1943 táján a miskolci görögkeleti magyar egyház úgy tudta, hogy a tokaji görögkeleti egyház anyakönyveit Karlócára vitte magával egy görögkeleti lelkész. Bízom benne, hogy egyszer majd előkerülnek ezek a tokaji görögkeleti anyakönyvek, hiszen ez alapvető fontosságú forrást jelentene a görögök tokaji közösségének további kutatása szempontjából.

Tokaj, görög-keleti templom

Dr. Diószegi György Antal Εκδρομή στα χνάρια των Ελλήνων του Tokaj

Τα μέλη του συλλόγου 'Ελληνισμός' έκαναν μονοήμερη εκδρομή στο Tokaj στις 6 Οκτωβρίου 2007. Η πανέμορφη πόλη της περιοχής Hegyalja (βορειοανατολική Ουγγαρία) ήταν πραγματικά 'ντυμένη' στα πολύχρωμα του τρύγону: η γραφική αγορά στο κέντρο, οι θεατρικές παραστάσεις αποτελούσαν θαυμάσιο φόντο για τα αξιοθέατα της πόλης, την οποία επισκέφτηκαν οι 102 έλληνες. Ο ορθόδοξος ναός, πρώτος σταθμός της διαδρομής μας, μαρτυρεί τον πλούτο και την γενναιοδωρία του ελληνισμού που ζούσε εδώ κάποτε.

Ήδη από τα μέσα του 17ου αιώνα η περιοχή του Tokaj υπήρξε καταφύγιο και πηγή βιοπορισμού για όλο και περισσότερους Έλληνες εμπόρους μετά την τούρκικη επιδρομή. Ο αριθμός των Ελλήνων στην πόλη ήταν ήδη σημαντικός τότε, πράγμα που δηλώνει η προϋπαρξη αυτόνομης ελληνορθόδοξης εκκλησίας. Σύμφωνα με μια ελληνική ληξιαρχική πράξη του 1658, ο Πάτερ Γεώργιος εκτελούσε χρέη ιερέα στην πόλη. Το έγγραφο αναφέρεται σε κάποιον Εμμανουήλ, τέκνο των ευγενών Χάρη και Ελένης Παπαδήμου.

Στον πίσω τοίχο του ναού (αναγέρθηκε το 1780) βρίσκεται το μνήμα του Έλληνα κτηματία και δικαστή, ευγενή Γεωργίου Χάρη-Szerviczky (-1833), από ερυθρό μάρμαρο – παραγγελία της συζύγου Anna Karácsonyi, επίσης μέλος μιας ελληνικής αριστοκρατικής οικογένειας του Tokaj. (Ο συγγραφέας άλλωστε είναι απόγονος – από μητρική πλευρά – των προαναφερομένων οικογενειών.) Άλλα σημαντικά ελληνικά επώνυμα της πόλης Tokaj από το 18ο-19ο αιώνα: Constantin, Keffala, Kondorossy, Agora, Pusztay, Bimbó-Lázár, Dogály, Moraly, Duvary, Pacsó, Parda, Kristóf, Kiró, Paraszkovics, Demeczky, Koszta, Lefter, Görög, Zákó. Οι περισσότεροι κατάγονταν από τα Σέρβια και την Κοζάνη της Δυτικής Μακεδονίας.

Επόμενος σταθμός της εκδρομής ήταν το εντυπωσιακό Μουσείο Tokaj: το ωραιότατο και πλούσια διακοσμημένο κτίριο στην οδό Bethlen 7 αναγέρθηκε το 1790 κατόπιν παραγγελίας του έλληνα εμπόρου Karácsonyi Konstantin Pál (?-1805), όπου ιδιαίτερα πλούσιες και εντυπωσιακές εκθέ-

σεις περιμένουν τους επισκέπτες. Ακολουθεί το κτίριο των Μορέλη (οδός Bethlen 5) με όμορφη ξυλόγλυπτη πύλη, και το θυρεό της τοπικής ελληνικής εμπορικής ‘κομπανίας’ στο πάνω μέρος του παραθύρου. Η κομπανία λειτουργούσε ήδη από το 1667. Η πύλη του εμπορικού οίκου επίσης φέρει τον θυρεό μαζί με μια αναμνηστική πλάκα, που μαρτυρούν την εμπορική υπόληψη των Ελλήνων: διεξήγαγαν τις εργασίες τους με εύλογο κέρδος 4 %. (Θα ήταν ωραίο στις μέρες μας να ακούσε 4 % κέρδος στις τράπεζες και εμπορικούς παράγοντες στην Ουγγαρία!) Η συμπαράστασή τους ήταν ιδιαίτερα σημαντική στον τομέα του εμπορίου, που δηλώνεται στην ίδια την ύπαρξη των επιτυχημένων κομπανιών: μια ομάδα συμφερόντων, μια συνεργασία αλληλοπληροφόρησης και αλληλεγγύης. Τα μέλη στην ελληνική κομπανία της περιοχής Hegyalja εμπορεύονταν διάφορα προϊόντα, το σημαντικότερο από τα οποία ίσως είναι η εξαγωγή του περίφημου λιαστού οίνου «Tokaji Aszú», που χάρη στο εμπορικό έργο τους έγινε παγκοσμίως γνωστός κατά τον 17ο και 18ο αιώνα.

Ο περίπατός μας συνεχίστηκε το μεσημέρι στον ποταμό Τισα: τη δίωρη κρουαζιέρα περάσαμε σε ένα πανέμορφο, ηλιόλουστο περιβάλλον με νόστιμο μεσημεριανό και συζήτηση για τα όσα είδαμε ως τότε. Ήταν μια ξεχωριστή εμπειρία πόσο εντυπωσίασε τους σημερινούς Έλληνες η γνωριμία με το έργο το οποίο είχαν προσφέρει οι πρόγονοί τους για το Tokaj.

Οι Έλληνες δεν περιορίζονταν μόνο στο εμπόριο: στην ουγγρική επανάσταση του 1848-49 πήραν μέρος και οι ελληνικές οικογένειές της περιοχής. Γνωστή έως και σήμερα η συμμετοχή του υπολοχαγού Pál Karácsonyi, των ανθυπολοχαγών Sándor Charis/Szerviczky και Soma Zákó. Ήταν ιδιαίτερα επίκαιρο να τους θυμηθούμε την ημέρα της εκδρομής μας, διότι συμπίπτει με την ουγγρική ‘Εθνική Ημέρα Πένθους’, την εκτέλεση των «μαρτύρων του Arad».

Το τελευταίο μέλος του γένους Zákó, ο αγωνιστής Soma Zákó (1829-1904) υπήρξε ο τελευταίος Έλληνας έμπορος στην περιοχή του Tokaj. Ο τάφος του από μαύρο μάρμαρο βρίσκεται στο τοπικό νεκροταφείο – με σηδερένια κάγκελα γύρω του και μία ξεχωριστή ταφόπετρα για τον γιό του Zoltán (1862-64). Η μικρή οδός «Zákó köz» στην πόλη φέρει το όνομα της οικογένειας, ενώ ο Οίκος Zákó, το μεγάλο αρχοντικό με την δίοδο, βρίσκεται στην κεντρική πλατεία «Fő tér». Το κατάστημα νότια της πύλης υπήρξε παντοπωλείο του Soma Zákó. Το ανακαινισμένο αρχοντικό αποτελεί δια-

τηρητέο κτίριο του Δήμου Tokaj, στο οποίο σήμερα λειτουργεί το εστιατόριο-πανσιόν Degenfeld Palota (Kossuth tér 1).

Οι παραπάνω πληροφορίες μας κάνουν να παραδεχτούμε: ότι η προσφορά των μελών και απογόνων της ελληνικής διασποράς του 18ου-19ου αιώνα για τη δεύτερη πατρίδα τους, την Ουγγαρία είναι ανεκτίμητη.

Ήταν μια άσογη εκδρομή και τέλεια οργανωμένη, μια ιδιαίτερα απολαυστική κοινωνική εμπειρία. Κλείνοντας να αναφερθώ σε ένα παράξενο μυστήριο που σχετίζεται με την παλιά ελληνική κοινότητα: αγνοούνται μέχρι και σήμερα οι ληξιαρχικές πράξεις της Ελληνικής Ορθόδοξης Ενορίας του Tokaj, τα οποία μέχρι τον ‘Α Παγκόσμιο Πόλεμο φυλάσσονταν στην Υπό Ελλήνων Ιδρυθείσα Ορθόδοξη Κοινότητα του Miskolc, τα ταραχώδη χρόνια 1918-19 όμως εξαφανίστηκαν χωρίς ίχνος. Γύρω στο 1943 – κατά την επίσημη γνώμη της ενορίας του Miskolc – τα έγγραφα από το Tokaj μεταφέρθηκαν στην πόλη Karlóca από έναν ορθόδοξο ιερέα. Πιστεύω να βρεθούν κάποτε εκείνες οι ληξιαρχικές πράξεις ελληνορθόδοξων [του Tokaj], γιατί αποτελούν πηγές θεμελιώδους σημασίας για την παραπέρα έρευνα της ελληνικής κοινότητας της περιοχής εκείνης.

(Απόδοση στα ελληνικά: Βασίλης Στεφόπουλος)

Tokaji Múzeum

A XVII-XIX. századi hegyaljai görögök élete, avagy egy tarcali konferencián elhangzott történelmi előadás ismertetése

Egy remekül megszervezett tudományos konferenciára került sor a hegyaljai történelmi múlt feltárásának és feldolgozásának nagyja, dr. Bencsik János nyugdíjas tokaji múzeumigazgató úr cselekvő kezdeményezésére az aszúboráról híres és történelmi múltjára méltán büszke Tarcalon. A község önkormányzata történelmi érdeklődésű és a hagyományörzést fontos jövőteremtő erejének tekintő polgármesterének, Baracska Lászlónak a jóvoltából a Polgármesteri Hivatal Dísztermében 2007. október 12-én megrendezett konferenciára Balassa Iván alkotói munkássága emlékének őrzése céljából került sor: ennek keretében emléktábla is elhelyezésre került a névadó nevét viselő utcában.

Az igen nagy tudású és neves előadók, dr. P. Szalay Emőke, dr. Tamás Edit és dr. Balassa M. Iván közé édesapám, anyai ágon a tokaji görög Charis/Szerviczky- és Karátsonyi-családok révén görög felmenőktől származó **dr. Diószegi György Antal** is meghívást kapott, hogy a XVII.-XIX. századi Hegyalján (Tarcál, Tokaj, Tolcsva, Mád, stb.) otthonra lelő görögök kereskedelmi és közéleti tevékenységét ismertesse előadásában. A vélhetően jövőre egy tarcali tanulmánykötetben megjelenő szövegszerű változatot dr. Sasvári László szerzőtársával együtt készítik el (*Adalékok a tokaji görögök tevékenységéhez a XVII.-XIX. században címmel*).

A mintegy 40 fős hallgatóság igazi pergő ritmusú, adatokban gazdag előadásokat élvezhetett. Tokaj és környéke már a XVII. század közepétől kezdve jelentős számú görög kereskedő és családja számára jelentett megélhetést, és biztonságot. E térség görögösége ekkor igen jelentős létszámú lehetett, amit legékebben a már ekkor létező görög ortodox egyház megléte is igazol. E görög kereskedők újításai az üzleti élet terén igazi „kasszasikert” jelentettek a magyarországi görög közösségek számára. A XVIII. század végén Hegyalja térségében 211 görög tartozott élt: létszámuk ugyan nem volt igen nagy, de tevékenységük a magyarországi kereskedelem történet

fontos és fényes lapja. Az összetartás igen komoly jelentőségű volt gazdasági sikereik terén: ez fejeződött ki a compániák létében. Ez érdekvédelmi és kölcsönösségi együttműködést feltételezett a kereskedők között. Kereskedelmi tevékenységükre ugyanis leginkább a compánia kereskedés volt jellemző: a helybeli kereskedők ellen a királyi kamara támogatását igyekeztek megszerezni, mely érdekében meghatározott összeg befizetését kellett évente teljesíteniük. Az 1667-ben megalakult tokaji görög compánia társaság fontos dokumentuma volt a viselkedési kódex, ezt ma talán etikai kódexnek neveznénk. E kódex 60 pontban rögzítette az elvárt és követendő magatartást. Szabályozták a tisztességes piaci magatartást, vagyis az üzleti-kereskedelmi tevékenység és együttélés kereteit is a társaság tagjai körében. A büntetési tételek szigorúak voltak: végső soron a kereskedőtársulathoz való kizárára is lehetőség volt. Lopás természetesen azonnali kizárást; lopott holmi elrejtése és orgazdaság pedig komoly pénzbüntetést vont maga után.

A görög kereskedők közül kezdetben csak kevesen tartózkodtak tartósan Magyarországon, a többség árubeszerző körúton volt, mégpedig karavánnal. E karavánok fontosabb görögországi kiindulópontja Szervia, Kozani, Janina, Moszhopolisz és Sziatiszta volt. A görögök által folytatott kereskedelmi tevékenység egyik jellemzője volt hitel alkalmazása az adásvétel során: ebben a korban „göröghöz menni” annyit jelentett, hogy a boltban hitelben lehetett vásárolni. A hitel mindennapos alkalmazása a kereskedelem egyik legfőbb mozgatórugóját jelentette a görög kereskedelmi gondolkodásban. Az Itáliában alkalmazott váltót is a görögök terjesztették el Magyarországon. A hivatalos okmányain minden görög kereskedő a saját pecsétjét használta, melyen egy pajzsformában a saját kezdőbetűit, mint kereskedelmi „védjegyét” használta. Ez volt aztán a XIX. században olyan elterjedt magyarországi monogramhasználat kezdete. A görög kereskedők vagyona jelentette az első igazán kereskedelmi

tőkét Magyarországon, és ez a tőke aztán később az ipari befektetésekben is teret nyert. Hegyalja szempontjából viszont az az igazán jelentős, hogy a tokaji aszú a görög kereskedők révén távoli országokba is eljutott a XVII-XVIII. században: a tokaji aszú ezzel világhírré tett szert.

A kereskedelem akkoriban fizikai bátorságot is feltételezett: a karavánkereskedelem során különösen fontos volt a bátor fellépés az útonállókkal való szembekerülések esetén. A harcedzett görög kereskedők magyar nemességet szerző utódaikban is továbbélt a bátorság: Hegyaljáról az 1809-es nemesi felkelésben részt vettek a tokaji görög Karácsonyi György a testvérével, Karácsonyi Jánossal, idősebb Charis/Szerviczky György a Tolcsván lakó testvérével, ifjabb Charis/Szerviczky Mártonnal, valamint a tokaji Mocsonyi Péter és a sárospataki Constantin Gábor.

Az 1848-49. évi magyar szabadságharcban több hegyaljai görög család sarja vett részt. Karácsonyi Pál főhadnagy, Charis/Szerviczky Sándor alhadnagy és Zákó Soma alhadnagy működése ma is közzismert. A tokaji Zákó-család utolsó tagja, a szabadságharcos Zákó Soma (1829-1904) volt az utolsó tokaji görög kereskedő. Az 1825-ben született szintén tokaji görög Karácsonyi Pál is főhadnagyként szolgált a magyar szabadság ügyét. A szabadságharc leverése után kényszer-sorozták a császári hadseregbe, ahol három év várfogságot is kapott. Az itáliai magyar légióban az olasz egység megteremtéséért is küzdött. A fenti honvédek mindegyike 1867-től a Zemplén megyei Honvédegyelet tagjai is voltak.

A görögök a hegyaljai közéletben is részt vállaltak a XIX. században: Peszkár Demeter sátoralja-új helyi főbíró volt 1824-25-ben és 1834-ben; Tolcsva mezőváros bírja 1828-ban Constantin Miklós (a reformkori országgyűléseket előkészítő vármegyegyűlések fontos köznemesi rétegébe tartoztak a tolcsvai Constantinok), 1850-től a görög Karácsonyi Tamás viselte Tokaj főbírói tisztét.

A XIX. század második fele a görögség természetes beolvadási folyamataként érzékelhető: 1869-ben Tokaj legkisebb vallási közössége az ortodox volt, 25 fő látogatta a görögkeleti templomot. A konferenciateremtő dr. Bencsik János jeles szerzőként pár éve Tokaj városának kiváló társadalomrajzát adta egy könyvében (Kapitalizálódó gazdaság, polgárosodó társadalom – Tokaj népessége 1869-ben Miskolc, 2003.), és több helyen említést tett e művében a görögökről

is. E görög közösség a XX. században ugyan már nem létezett, de léteznek ma is e görög eredetű családok vér szerinti utódai, akik közül sokan őrzik görög elődeik emlékét: e hegyaljai görög családok ma is élő utódai például a tolcsvai Constantin-, és a Charis/Szerviczky-családbeliek leszármazottai.

Zárógondolatként édesapám az előadásában megemlítette, hogy a tokaji görög egyház anyakönyveinek fellelhetősége 1920 óta ismeretlen (bár egy halvány adat szerint talán Karlócára vitte magával egy görögkeleti pap), de azért bízok abban, hogy még az ő életében egyszer majd előkerülnek ezek a görögkeleti anyakönyvek, hiszen ez alapvető fontosságú forrást jelentene a görögök tokaji közösségének további kutatása szempontjából.

Édesapám az előadása végén utalt arra is, hogy a XX. század közepétől a görögség több ezer tagja lelt ismét menedéket, új hazát, új életlehetőséget Magyarországon. E második diaszpóra 1950-ben, a polgárháború után érkezett a vendégbarátságáról egész történelme során nagyszerű tanúbizonyságát adó Magyarországra.

Napjainkban Magyarországon kb. 3500, Budapesten pedig nagyjából kettőezer görög él. E második diaszpóra görögsége ma is jó szívvel gondol a magyarság befogadó aktusára, melyet az is fényesen mutat meg, hogy 2006-ban a magyarországi görög kisebbség kiadta a „Köszönjük Magyarország” címet viselő impozáns könyvet.

Ezt az igényes küllemű és tartalmas kiadványt a Tarcalon megrendezett tudományos konferencián tartott előadása végén dr. Diószegi György Antal jogtanácsos ünnepélyes és jelképes gesztussal át is adta Baracska László polgármester úr részére, mintegy üdvözölve Tarcalon Község Önkormányzatának a helytörténeti hagyományok megőrzése érdekében kifejtett erőfeszítéseit, hiszen ez a szellemi és történelmi folyamatosság érzékelése céljából erkölcsi értelemben különösen fontos, mivel sorsközösséget teremtő üzenetet hordoz.

Napjainkban alakulóban van az első (a XVII.-XIX. századi) és második (XX. századi) görög diaszpóra szellemi egymásra találása: közös gyökereik a történelem sodrása, melyben fontos kapaszkodót ad a történelmi múlt és a hagyományok megismerése, tisztelete, felvállalása.

Diószegi Krisztina

Vízkereszt

A Magyarországi Görögök Kulturális Egyesülete és a Fővárosi Görög Önkormányzat hagyományt teremtett azzal, hogy immár másodszor szervezték meg január 6-án a Vízkereszt-ünnepséget. A rendezvénynek idén is a Vogue hajó-étterem adott otthont. A szörnyű időjárás ellenére is élénk érdeklődés mellett vezette le a szertartást Kalota József protopresbiter. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével öccelleneciája Dimitriosz Kipreosz, a Görög Köztársaság magyarországi nagykövete, és a nagykövetség számos képviselője is.

A MEGSZENTELT VÍZ

Isten azáltal, hogy Krisztus személyében megtestesült, megszentelte a halandó emberi természetet. Az emberi test így többé már nem csak „a bűnnek hajléka”, „hústest”, amely mintegy sírként tartja magába zárva a lelket, hanem a feltámadás örömeinek részese is, a Szentlélek temploma. Krisztus megszentelő műve pedig nem korlá-

tozódik az emberi természetre: a természeti világ egyes elemeit is dicsőségének körébe vonta, a kegyelem csatornájává téve őket. Így válik az áldás forrásává a víz is, amely ugyancsak jelentős helyet kap az Egyház életében.

„Aki nem születik vízből és Lélekből, nem léphet be Isten Országába” – mondta Nikodémusnak az Úr (Jn. 3;5). Erre utal Pál apostol is, amikor azt írja Titusznak: „Mikor azonban megjelent üdvözítő Istenünk jósága és emberszeretete... megmentett minket az újjászületés fürdője és a Szentlélekben való megújulás által.” (Tit. 3;4-5).

Az ortodox egyház többféle megszentelésben is részesíti a természeti világot: megáldásra kerülnek a kertek, vetések, az emberi hajlék, többféleképpen szentelődhetnek meg akár egyes dolgok is: a kenyér másféle áldást nyer az asztalon, ha étkezés előtt imádkozunk, mást az Artoklaszia szertartásában, és ismét mást – a legteljesebbet, semmivel össze nem mérhető módon – az Oltárasztalon, amikor Krisztus testvévé válik.

Az Egyház két szertartást is ismer a víz megszentelésére: az ún. Kis- és Nagy Vízszentelési szertartást. A különbség ezek között az, hogy a Nagy Vízszentelést (Megasz Agiazmosz), évente csupán egyszer, Vízkereszt (gör. Theofánia – kb. „Istenjelenés”) ünnepének alkalmával végezzük, míg a másik az év bármely napján elvégezhető önmagában is, de más alkalmakkor is, például házszentelés, gépjármű megáldása, stb. esetén. A Kis Vízszentelés (Mikrosz Agiazmosz) vize az Egyház áldásával gyógyír minden testi és lelki panaszra és megerősítés a hitben; ám a vízkereszti szentelt víz a keresztség vize, az újjászületés fürdője: a pap azt az imát olvassa fölötte, amellyel keresztelekor a keresztség vizét áldja meg, és a szertartás ugyanúgy az Isteni Liturgia keretébe ágyazódik, mint ahogy a keresztségnek is ott van a helye. „A Nagy Vízszenteléskor megfigyelhető, hogy mind az azt kísérő tropáionok („Az Úr hangja a vizek felett...”), mind az Izaiás könyvéből való prófétai olvasmányok erőteljes szimbolikus karakterrel bírnak, amellyel a Krisztus megkeresztelkedését idézik föl, és ezzel a szertartást az Úr ünnepeihez csatolják” (Sztotirosz Kozmopoulou archimandrita) – ezzel szemben a Kis Vízszentelés énekei az Istenszülőhöz szólnak. A Nagy Vízszentelés tehát az Egyház egyik misztériumával van szoros kapcsolatban, ezért is alakult ki az ennek megfelelő előkészület, az ünnepet megelőző böjti nap.

Amellett, hogy egyszer egy évben kerül rá sor, fontos az is, hogy az ünnepnek ezen az egy napján ihatnak ebből a vízből a hívek. A Kis Vízszentelés során megáldott vízből akár naponta lehet inni, azonban a Vízkereszt ünnepét pontosan emiatt már igen régi időktől, a 4. századtól egynapos szigorú böjt előzi meg, felkészülésként a szentelt víz

magunkhoz vételére. Fontos tehát, hogy az abból inni szándékozók tartsák a január 5-ei böjtöt, és tudatában legyenek jelentőségének: régebben a keresztyének nem is mertek a vízkereszti szenteltvízből inni böjt nélkül, ahogyan az Eucharisziához sem járultak anélkül. A hívek körében szokás hazavinni az ünnepen szentelt vízből, és azzal megszentelni a lakhelyet, azt akár egész évben otthon tartani, mintegy a ház és a benne lakók védelme érdekében. Bakojannis archimandrita írja a vízszentelésről szóló könyvében, hogy „amint tisztelettel vesszük körül a szentek ereklyéjét – mivel leszállt rájuk a Szentlélek kegyelme – úgy kell tisztelettel öveznünk a nagy Vízszentelés vizét is ugyanezen okból, ha otthonunkban tartjuk” (26.o).

A Nagy Vízszentelést – gyakorlati okokból – kétszer is el szokás végezni Vízkereszt ünnepén: annak előestéjén, a királyi Imaórákat és Nagy Szt. Vazul – alkonyatkor megtartott – liturgiáját követően, valamint magán az ünnepnapon. Fontos tudni, hogy a szokásnak, mely szerint e napon a pap élő vizeket is megáld a kereszttel – a keresztet a vízbe dobva, legyen az folyó, tó vagy tenger – nincsen köze magához a nagy vízszentelési szertartáshoz.

Nacsinák Gergely

Források:

Φουντούλης, Ιωάννης, Απαντήσεις...Δ', Αθήναι, 1994.

Κοσμοπούλου, Σωτήρος, Σχέση Μικρού και Μεγάλου Αγιασμού (κήρυγμα)

Μπακογιάννη, Βασίλειος, Μικρός και Μεγάλος Αγιασμός, Πάτρας, 1997.

www.patriarchatus.hu

Ismét görög futballnap volt Budapesten

A Görög Ifjúsági Egyesület kezdte, majd a Magyarországi Görögök Kulturális Egyesülete folytatta a hagyományt: immár negyedik alkalommal minden év elején görög kispályás labdarúgó tornára kerül sor Budapesten, amelyen olyan csapatok vehetnek részt, melyek tagjai között legalább három görög származású játékos van. Ez a szabály az évek során alakult ki, hiszen az első évben még nem volt ilyen szigorú a kiírás, elég volt, ha valamelyik görög társadalmi szervezet, kisebbségi önkormányzat vagy görög érdekeltségű cég csapata indul, de a rendezvény görög jellegére tekintettel a szervezők évről évre valamelyest módosítanak a kiíráson.

A korábbi évekhez képest idén változott a helyszín, most a Vasas 2007 decemberében átadott, teljesen új műfüves sportlétesítményében mérköztek meg a csapatok. Az eseményre 2008. március 1-jén került sor 12 csapat részvételével. Idén a következő csapatok vettek részt a tornán:

Angyalföldi Görög Kisebbségi Önkormányzat, Tatabányai Görög Kisebbségi Önkormányzat, Biatorbágyi Görög Kisebbségi Önkormányzat, Zuglói Görög Önkormányzat, Apollon FC, FC Protos Újbuda (Νέα Βούδα), Újpesti Görög Kisebbségi Önkormányzat, Mythos FC, FC Gyradiko, Olimpiai Sportakadémia, Partizan Hellas Budapest, FC Etna.

A tornát az **FC Etna** nyerte, második helyen az Apollon FC, míg harmadik helyen az Angyalföldi Görög Kisebbségi Önkormányzat csapata végzett.

Korábbi kupagyőztesek:

2005.: Angyalföld

2006.: Theo Tours

2007.: FC Gyradiko

A rendezvényt támogatták: Magyarországi Görögök Országos Önkormányzata, Fővárosi Görög Önkormányzat, Angyalföldi Görög Kisebbségi Önkormányzat.

65 évvel ezelőtt alakult meg az EPON

Idén ünnepeltük az EPON, azaz az Egyesült Pánhellén Ifjúsági Szervezet megalakulásának 65. évfordulóját. Ez a szervezet volt az, amely 1943. február 23-i létrejöttével jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy Görögországban megkezdődött a német megszállás elleni hatékony ellenállás. Létrehozásában számos ifjúsági szervezet vett részt, egykori tagjaik közül számos honfitársunk él Magyarországon. A jeles évfordulóról 2008. február 23-án az Angyalföldi József Attila Művelődési Házban emlékezett meg a Magyarországi Ellenállók és Antifasiszták Szövetségének (MEASZ) Görög Tagozata a Fővárosi Görög Önkormányzattal és az Angyalföldi Görög Kisebbségi Önkormányzattal közös szervezésben.

A kulturális műsorban a Kariatidák kórusa énekelt az ünnephez kapcsolódó dalokat Ceferidisz Sztavrosz és Ceferidisz Vaszilisz zenei kíséretében. Kiriazi Vera az Imittosz hegy három fiatal hőséről emlékezett meg felolvasásában, és egy kétrészes rövid filmvetítést is láthattak az EPON

dicsőséges történetéről a rendezvényen megjelent egykori ellenállók.

Ενιαία Πανελλαδική Οργάνωση Νέων (Ε.Π.Ο.Ν.)

Η Ενιαία Πανελλαδική Οργάνωση Νέων (Ε.Π.Ο.Ν.) υπήρξε κατά τη διάρκεια της Κατοχής η πιο μαζική αντιστασιακή οργάνωση νέων. Ιδρύθηκε στην Αθήνα στις 23 Φεβρουαρίου 1943 σε μυστική σύσκεψη αντιπροσώπων νεανικών οργανώσεων της εποχής. Στην ίδρυσή της συμμετείχαν οι πολιτικές οργανώσεις: Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο Νέων (ΕΑΜΝ), Ομοσπονδία Κομμουνιστικών Νεολαιών Ελλάδος (ΟΚΝΕ), Σοσιαλιστική Επαναστατική Πρωτοπορία Ελλάδος (ΣΕΠΕ), Αγροτική Νεολαία Ελλάδος, Λαϊκή Επαναστατική Νεολαία, οι αντιστασιακές οργανώσεις της Αθήνας: Λεύτερη Νέα, Φιλική Εταιρεία Νέων και Ενιαία Εθνικοαπελευθερωτική Νεολαία, οι αντιστασιακές

οργανώσεις της επαρχίας: Ένωση Νέων Αγωνιστών Ρούμελης και Θεσσαλικός Ιερός Λόχος και η οργάνωση μαθητών Ενιαία Μαθητική Νεολαία.

Στα πρώτα της βήματα η ΕΠΟΝ υπήρξε μια παράνομη οργάνωση που αποτελούνταν από μερικές εκατοντάδες μέλη, σύντομα όμως γνώρισε μια πρωτοφανή, ραγδαία άνοδο της επιρροής της, με αποτέλεσμα - σύμφωνα με κάποιες εκτιμήσεις - την επομένη της απελευθέρωσης να αριθμεί στις τάξεις της περί τις 600.000 νέους και νέες. Είναι χαρακτηριστικό ότι τοπικές οργανώσεις της ΕΠΟΝ δεν συγκροτήθηκαν μόνο στις μεγάλες πόλεις και τις κωμοπόλεις αλλά απλώθηκαν και στα πιο μικρά χωριά της ελληνικής υπαίθρου.

Η ΕΠΟΝ από τα ιδρυτικά της κείμενα έθετε ως βασικό στόχο την απελευθέρωση της χώρας από τους Γερμανούς, τους Ιταλούς και του Βούλγαρους κατακτητές, παράλληλα όμως πρόβαλε κοινωνικά και πολιτικά αιτήματα, ανέπτυξε αξιόλογη πολιτιστική και επιμορφωτική δράση και πρόβαλε ένα συνολικό όραμα για τη μεταπολεμική Ελλάδα.

Οι Επονίτες και οι Επονίτισσες πήραν ενεργά μέρος στην αντίσταση του ελληνικού λαού στους ξένους κατακτητές. Χαρακτηριστικές στιγμές της δράσης τους αυτής ήταν η μαζική συμμετοχή τους στα συλλαλητήρια για την αποτροπή της επιστράτευσης τον Μάρτιο του 1943, στη «μάχη της σοδειάς» -κυρίως στη Θεσσαλία και την Ήπειρο, το καλοκαίρι του 1944 με σκοπό τη διαφύλαξη της αγροτικής παραγωγής- ή στις μάχες που διεξήχθησαν σε συνοικίες της Αθήνας το 1944. Τα αγόρια και τα κορίτσια της ΕΠΟΝ στελέχωσαν επίσης ένοπλες ομάδες, οι οποίες εντάχθηκαν στα στρατιωτικά σώματα του ΕΛΑΣ και συμμετείχαν με ηρωισμό στις μάχες που διεξήχθησαν με τις δυνάμεις κατοχής, καταβάλλοντας σημαντικό φόρο αίματος.

Πλούσια υπήρξε η προπαγανδιστική και η επιμορφωτική δράση της ΕΠΟΝ. Παρά τις συνθήκες τρομοκρατίας, κατά την περίοδο 1943-1944, στις πόλεις και τα χωριά της Ελλάδος εκδόθηκαν εκατοντάδες έντυπες και χειρόγραφες

εφημερίδες από τις κατά τόπους οργανώσεις της ΕΠΟΝ, διανεμήθηκαν προκηρύξεις και φυλλάδια, διοργανώθηκαν θεατρικές παραστάσεις, μορφωτικές εκδηλώσεις, μαθήματα, ομιλίες και εκδρομές, συγκροτήθηκαν τα «αετόπουλα» όπου εντάχθηκαν χιλιάδες μικροί μαθητές.

Μετά την απελευθέρωση η ΕΠΟΝ θα λειτουργήσει σαν οργάνωση νεολαίας της αριστεράς. Τα μέλη της θα ακολουθήσουν τις επιλογές του αριστερού κινήματος και θα υποστούν τις βίαιες διώξεις που προηγήθηκαν και ακολούθησαν τον εμφύλιο πόλεμο. Επίσημα η οργάνωση θα διαλυθεί και θα τεθεί εκτός νόμου το φθινόπωρο του 1947. Ένας αριθμός Επονιτών θα ενταχθεί στο Δημοκρατικό Στρατό και θα λάβει μέρος στις μάχες του εμφυλίου πολέμου, ενώ παράνομοι πυρήνες της οργάνωσης, με διαφορετική πλέον μορφή και στόχους, θα εξακολουθήσουν να δρουν στην Αθήνα μέχρι τη δεκαετία του 1950.

Το «κάστρο» του Υμηττού

«Κάστρο δεν ήταν, μ' άντεξε σαν κάστρο,
ολόκαιρη μια μέρα και βωμός/
υψώθηκε κι ολόλαμπρο σαν άστρο/

στην αίγλη του το πήρεν ο ουρανός»

(Σοφία Μαυροειδή - Παπαδάκη)

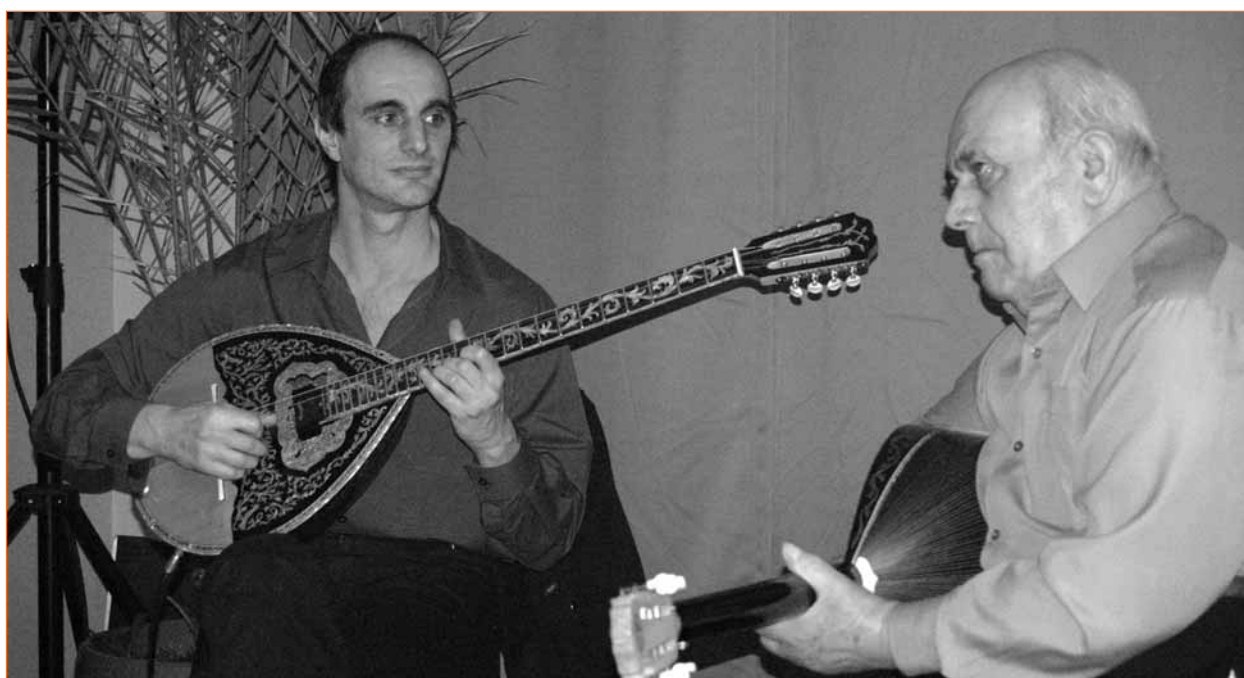
Σαν θρύλος. Το ολοκαύτωμα σ' ένα σπίτι του Υμηττού. Ήταν ο πόθος, ο παλιός της επαναστατημένης μεγάλης ελληνικής ψυχής. Στις

28/4/1944 βρίσκονται κλεισμένα τρία άξια και θαυμαστά Ελληνόπουλα, βγαλμένα από τα σπλάχνα της ηρωικής ΕΠΟΝ. Αποφασίζουν να αναλάβουν την υπεράσπισή τους. Μέσα σε τέσσερα τείχια τα 'βαλαν μ' έναν ολόκληρο φασισμό. Περικυκλωμένοι από γκεσταπίτες, γερμανοτσολιάδες, Γερμανούς, αποφάσισαν να πεθάνουν για τη λευτεριά. Όλη η περιοχή κρατάει την ανάσα της. Κι ήταν ο Απρίλης. Ο σκληρός. Το Μεσολόγγι ξαναζεί: «Οι ελεύθεροι πολιορκημένοι της ΕΠΟΝ». Οι σφαίρες πρέπει να ριχτούν μέχρι την τελευταία: «Στο Κούγκι τώρα και στ' Αρκάδι,/ το σπίτι - κάστρο στέκεται ιερό./ Κι οι τρεις λεβέντες λάμπουν κάθε βράδυ/ τρίδυμα αστέρια εκεί στον Υμηττό». Οι σφαίρες βουίζουν, πέφτουν σαν βροχή. Οι τρεις ΕΠΟΝίτες, τις πρωινές ώρες, έχουν πάρει τις θέσεις τους, άφοβα περιμένουν. Με τα όπλα στα χέρια, με χειροβομβίδες, μάχονται σαν θηρία. Ανταριασμένος είναι ο ουρανός από τον καπνό και τη σκόνη. Το κάστρο της ελευθερίας δεν πέφτει. Από μακριά οι Γερμανοί με όλμους. Δεν έχουν το θάρρος να πλησιάσουν. Τρέμουν την τόλμη και την παλικαριά τους.

Πρώτος βρίσκει το θάνατο ο ΕΠΟΝίτης Κώστας Φωτόπουλος. Ήταν τα χέρια του κόκκινα από τις μπογιές του αγώνα. Συνθήματα πανανθρώπινα: Της ελευθερίας - της δικαιοσύνης, της ιστορίας. Οι σύντροφοί του ορκίζονται να εκδικηθούν το θάνατό του. Οι ΕΠΟΝίτες υπερασπιστές των ιδεών έχουν κλείσει βαθιά μέσα στην καρδιά τους το παλαιό, αλλά πάντοτε διαχρονικό, «ελευθερία ή

θάνατος»: «Πούθε έβγαινε; Απ' τα νιάτα απ' τη θυσία, τα 'χεν η ΕΠΟΝ γεννήσει η ηρωική,/ να ξαναγράψουν μια παλιά ιστορία,/ σε νέα σελίδα ακόμα πιο λαμπρή». Με πόνο στην καρδιά και πίκρα φαρμάκι, οι κάτοικοι του Υμηττού παρακολουθούν εμβρόντητοι τη λιονταρίσια μάχη. Τα βόλια ρίχνουν νεκρό το δεύτερο αετό του «Κάστρου». Τον Θάνο Κιοκμενίδη. Ο τελευταίος διμοιρίτης - ΕΠΟΝίτης ξεσπά μια μυριόστομη κραυγή, γεμάτη αγανάκτηση και οργή: «Εκδίκηση εκδίκηση». Κι ένας μάχεται. Ήταν οι τελευταίες σφαίρες. Των ηρώων μαχητών. Προφθαίνει να πει ο ΕΠΟΝίτης διμοιρίτης Δημήτρης Αυγέρης το «σας νικήσαμε τέρατα...». Αυτή η θυσία των ηρώων θέριασε τον αδούλωτο λαό μας. Κατά του φασισμού: «Κι όταν το γέρμα του ήλιου οι αντρωμένοι/ σιγήσαν πια κι αυτοί, χωρίς πνοή,/ προχώρησαν αργά, δειλά, σκιαγμένοι,/ οι πολιορκητές μες στη σιγή».

Αυτός ο ηρωικός προμαχώνας του «κάστρου» του Υμηττού και η Αντίσταση προσδιορίζουν το εθνικό χρέος και τις εθνικές αξίες. Τις πήραν με τα θαρρετά χέρια τους οι τρεις νέοι της ΕΠΟΝ. Οι παρακαταθήκες τους ζουν απ' την άνοιξη του 1944 μέχρι σήμερα. Τους μνημονεύει η Ιστορία, για το άλλο «Χαίρε, ω χαίρε λευτεριά». Εκεί, στο «κάστρο» του Υμηττού, που πολέμησαν ηρωικά και βρήκαν το θάνατο οι τρεις ΕΠΟΝίτες, φυλάσσουντες «Αλαμάνια» και «Θερμοπύλες»: «Κάστρο δεν ήταν/ ένα σπίτι απλό,/ βαμμένο από τα συνθήματα του αγώνα». Ήταν ολοκαύτωμα. Η

Vendégeink voltak

Az elmúlt időszakban számos görögországi civil szervezet járt vendégségben Magyarországon.

A Szmirnai Kisázsiaiak „Szent Fotini” Egyesülete Thesszaloniki Neo Kordeljó kerületéből látogatott hazánkba, ahol Újpesten és Dunaújvárosban vendégszerepeltek, mindkét helyszínen nagy sikerrel.

Az Egyesület 1995-ben alakult a kerület kisázsiai menekülteinek és azok leszármazottjainak részvételével, hogy megmentsék és megőrizték a kisázsiai görög hagyományokat. Az Egyesület égisze alatt jöttek létre a különböző korosztályokat összefogó táncsoportok, amelyek a kisázsiai táncok mellett az ősök egykori hagyományos ünnepeit is bemutatják előadásaikban (házasság, keresztelő stb.), természetesen hagyományos népviseletben. A táncsoport koreográfusa Panajotisz Eleftheriu.

Mintegy harminc tagból álló kórusa is van az Egyesületnek, amelynek karvezetője Evangelosz Nanakosz, aki hagyományos kis-ázsiai és kelet-trákiai dalokat tanít be.

Ο Σύλλογος Σμυρναίων Μικρασιατών „Η ΑΓΙΑ ΦΩΤΕΙΝΗ” ιδρύθηκε το 1995 στο Ελευθέριο - Ν. Κορδελιό, από Μικρασιάτες πρόσφυγες της περιοχής και τους απογόνους της, με σκοπό την καταγραφή, διάσωση και μεταλαμπάδευση των Ηθών και Εθίμων του Μικρασιατικού Ελληνισμού.

Στα πλαίσια των λειτουργιών του, δημιούργησε πολυμελή χορευτικά τμήματα (Παιδικό – Εφηβικό – Νέων και Ενηλίκων) τα οποία, εκτός από Μικρασιατικούς χορούς, έχουν την δυνατότητα να παρουσιάσουν δρώμενα από την ζωή των προγόνων στις Αλησμόνητες πατρίδες (Γάμος, Κλήδονας κλπ.) ντυμένα με μεγάλη ποικιλία παραδοσιακών στολών. Ο χοροδιδάσκαλος είναι ο κ. Παναγιώτης Ελευθερίου.

Διαθέτει επίσης τριακονταμελή χορωδία

η οποία, υπό την διεύθυνση του κ. Ευάγγελου Νανάκου, αποδίδει παραδοσιακά τραγούδια δυτικών παραλίων της Μικράς Ασίας, της Προποντίδας και της Ανατολικής Θράκης.

www.agfotini.kordelio.gr

A Szalaminai Nők Egyesülete augusztusban járt Magyarországon a százhalombattai Summerfest meghívására, de Beloianniszban is bemutatták hagyományos táncaikat.

Az Egyesület 1982-ben alakult és azonnal létrejött a táncsoportja is, amely a görög hagyományok megőrzését tűzte ki céljául, illetve a kulturális sokszínűség fejlesztését. A táncok eredetiségét annak a helyi kutatómunkának köszönhetik, amely

hozzájárul a repertoár gazdagításához.

A táncsoport szép lassan ismert lett mind Görögországban, mind pedig külföldön, köszönhetően annak, hogy elismert művészeti rendezvényeken vettek részt. 1991-ben Írországból, ugyanebben az évben 1991-ben a III. Zempléni Fesztiválon Magyarországon, 1992-ben és 1994-ben Olaszországban, 1993-ban Franciaországban vendégszerepeltek.

Az Egyesületnek nagyon gazdag népviseleti gyűjteménye van. 1983 óta a táncsoport vezetője Glavkosz Harmantasz.

To Λύκειον των Ελληνίδων Σαλαμίνας ιδρύεται το 1982 και ταυτόχρονα δημιουργείται και πυρήνας της χορευτικής ομάδας, με κύριους άξονες: α) Τη διατήρηση των Ελληνικών παραδόσεων και β) Τη προβολή του Πολιτιστικού μας πλούτου. Η προσήλωση στη γνησιότητα των Δημοτικών Χορών –

Ενδυμασίας – Μουσικής γίνεται αφορμή για επιτόπια έρευνα που αποτελεί τη βάση για τον εμπλουτισμό του χορευτικού ρεπερτορίου.

Η χορευτική ομάδα γίνεται σιγά-σιγά γνωστή στην Ελλάδα και στο εξωτερικό με τη συμμετοχή της σε σημαντικές καλλιτεχνικές εκδηλώσεις όπως στο Ωδείο Ηρώδου του Αττικού (Σεπτέμβριος, 1989) στη Ιρλανδία – Δουβλίνο (Ιούνιος 1991), στο Φεστιβάλ 3rd Zemplen της Ουγγαρίας (Αύγουστος 1991), στο φεστιβάλ Castagna d' oro της Susa στην Ιταλία (Σεπτέμβριος 1992), στο φεστιβάλ Musigue et Folklore της Angers στη Γαλλία (Σεπτέμβριος 1993) και στο 1ο Διεθνές Φεστιβάλ Del Folklore „Citta Di Avola” στη Σικελία (Ιούλιος 1994).

Το Λύκειον των Ελληνίδων Σαλαμίνας διαθέτει μια αρκετά καλή συλλογή αυθεντικών φορεσιών. Από το 1983 υπεύθυνος του συγκροτήματος είναι ο Γλαύκος Χαρμαντάς.

**A Magyar Tudományos
Akadémia főtitkára, és a
Magyarországi Görögök
Kutatóintézetének igazgatója
2007. szeptemberében
Sina Simon Éremet alapított.**

A díjjal - amelyet évente egyszer a magyar tudományt leginkább támogató **vállalkozóknak, vállalkozásoknak** adunk – azon túl, hogy a 19. század egyik legnagyobb mecénásának a görög származású Sina Simonnak állítunk emléket, a magunk módján mi is szeretnénk hozzájárulni a **tudomány, és az üzleti szféra** szorosabb kapcsolatainak kialakításához.

Az érem odaítéléséről döntő **kuratórium**

- a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára,
- a Magyarországi Görögök Kutatóintézetének igazgatója,
- a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem rektora,
- a Debreceni Egyetem rektora,
- az Eötvös Lóránd Tudományegyetem rektora,
- a Pécsi Tudományegyetem rektora,
- a Semmelweis Egyetem rektora
- a Szegedi Tudományegyetem rektora .

tagjainak egyértelmű döntése alapján az érem első díjazottja a

**Richter Gedeon Nytr.
és Bogsch Erik vezérigazgató.**

Az érmet ünnepélyes keretek között **2007. december 5-én** az **MTA Dísztermében** adták át.

Fokasz Nikosz
Igazgató
a Magyarországi Görögök Kutatóintézete

Egyik legkiemelkedőbb alakját vesztette el a görög ortodox egyház

2008. január 28.-án, hétfőn, hajnali 5.15-kor elhunyt Hrisztodulosz érsek, a görög ortodox egyház feje. Az érseket 69 éves korában, athéni otthonában, Paleo Pszihikóban érte a halál, nyolc hónapnyi kemény küzdelem után betegségével, a rákkal. Utolsó heteiben nem volt hajlandó kórházba vonulni. Halálának hírére négy napos nemzeti gyászt hirdettek Görögországban, a zászlókat országsherte félárbocra eresztették.

A végső búcsú

A temetés napján, csütörtökön, zárva volt minden iskola és egyetem, továbbá minden állami intézmény, az állami alkalmazottak pedig munkaszüneti napot kaptak.

Hrisztodulosz testét hétfő délelőtt az Athéni Székesegyházba szállították, amely három napon keresztül a nap 24 órájában nyitva állt az ország minden részéből odaérkező hívek előtt, hogy végső búcsút vehessenek az érsektől. A csütörtök délelőtt 10 órakor kezdődő gyászmisést Bartholomeosz ökumenikus pátriárka celebrálta. A szertartáson részt vett Karolosz Papuljasz görög

köztársasági elnök, Kosztasz Karamanlisz miniszterelnök, a politikai pártok vezetői, továbbá az országgyűlés képviselői. Szintén jelen volt Theodorosz, az alexandriai, Theofilosz, a jeruzsálemi és Daniel romániai pátriárka, Dimitriosz érsek Amerikából, Ciprus érseke, Hriszosztomosz, Anasztasziosz érsek Albániából és a krétai érsek, Irineosz, valamint a Xanthi mufti a muzulmánok képviselőjében, London anglikán érseke, illetve delegációk valamennyi európai ortodox országból. Minszk érseke, Filaretosz képviselte a Moszkvai Patriarchátust, a Vatikánból pedig magas rangú küldöttség érkezett Walter Kasper bíboros vezetésével. Bartholomeosz pátriárka temetési beszédet is tartott, és Hrisztodulosz halálát a görög és az ortodox egyház nagy veszteségeként említette. Az erős érzelmektől áthatott rekviem kevéssel déli 12 óra előtt ért véget, majd a Likavitoszról 21 lövést adtak le, 10 másodpercenként egyet-egyet, mialatt elindult a menet Hrisztodulosz testével a Székesegyházból Athén első számú temetőjébe, hogy ott helyezték végső nyugalomra a néhai egyházfőt. Az elhunyt előtt lerótták tiszteletüket a görög állam, valamint a fegyveres erők, a katonaság, a haditengerészet és a légierő képviselői is. A temetés délután fél 2-kor fejeződött be. Több ezer gyászoló hívő kísérté utolsó útjára az érseket, akik már a kora reggeli óráktól a Székesegyháznál gyülekeztek.

Hrisztodulosz élete és munkássága

A néhai egyházfő Xanthiban látta meg a napvilágot 1939-ben, akkor még Hrisztosz Paraszkevidisz néven. Teológiai doktorátust és jogi diplomát szerzett, diplomával rendelkezett angol és francia nyelvből, de jól beszélt olaszul és németül is. 1961-ben szentelték diakónussá, 1965-ben pedig áldozópappá. Kilenc évig volt Szűz Mária Mennybemenetele Templomának (Ierou Naou Kimiseos tis Theotokou /Panajitsas/) prédikátora és szellemi vezetője Paleo Faliróban, Athénban, hét évig pedig a Szent Szinódus titkára. 1974-ben Demetriasz metropolitájává választották. Több egyházi misszióban vett részt külföldön.

Számos cikk szerzője, írásai megjelentek az egyházi sajtóban és egyéb újságokban is. 1998-ban választották Athén érsekévé, és a görög ortodox egyház vezetőjévé. Több könyvet is írt, a „Megtért görögség – átmenet az antikvitásból a kereszténységbe” című művében azt fejtegeti, hogy hogyan térítette meg a keresztény egyház a görögöket és a rómaiakat egyaránt, az „Európa lelke” pedig azzal foglalkozik, hogy milyen szerepet tölt be a keresztény vallás a modern Európában és az európai emberek önnön identitásának meghatározásában.

Vezetése alatt megnőtt az egyház szerepe a közügyek és napjaink valóságának eseményei kapcsán. Újjászervezték a Szinódusi bizottságokat és újakat is alapítottak, mindez képessé tette az egyházat arra, hogy figyelemmel kísérje a napi folyamatokat, és beavatkozzon, ahol és amikor szükséges. Mindeközben az egyház szociális tevékenysége is fokozódott. A már meglévő szervezetek erősödtek, továbbá újak alakultak, hogy segítséget nyújtsanak a drogfüggőknek, a gazdasági menekülteknek, a bántalmazott nőknek, az egyedülálló anyáknak és az üzérkedések áldozatainak. Létrehoztak egy számos óvodából álló hálózatot, hogy támogassák a dolgozó anyákat, a szegényeket és a sokgyermekes családokat. A Szolidaritás Alapítvány, a görög egyház kormányfüggetlen szervezete lehetővé tette, hogy az egyház humanitárius segítséget nyújtson a rászorulóknak Görögországban és külföldön is – a Közel-Keleten, Afrikában, Ázsiában és Kelet-Európában.

Fontos még megemlíteni a szervezett ételosztást, melynek keretében naponta 3000 embert látnak el, az ingyenes ruhaosztást, az anyaotthon, az idősek otthona és a fekvőbetegek szállásának létrehozását, a Családsegítő Központban és a Diakónián igénybe vehető ingyenes orvosi és jogi szolgáltatásokat, valamint a pszichoszociális nevelés és támogatás intézetét.

Hrisztodulosz vezetése alatt forradalmi változáson ment át az egyház kommunikációja is a közösséggel, mivel ő vezette át azt a digitális korszakba. Pártfogolta az internetes honlapok és szolgáltatások létrehozását, és egy online kulturális központt, amely kilencnyelvű digitális könyvtárat, digitális zenei és művészeti galériát, valamint egy angol és görög nyelvű kulturális híreket közlő portált foglal magában.

Élénk érdeklődést és közreműködést tanúsított az európai ügyek iránt, létrehozott egy ad hoc

Szinódusi bizottságot és megalapozta az egyház képviselőt az EU-ban, Brüsszelben. Ismert volt Amerika-ellenességéről is, általában felszólalt a globalizáció ellen, a délszláv konfliktus, valamint a '99-es NATO-bombázások során pedig határozottan kiállt a szerbek mellett.

Küzdelem és visszaszámlálás

2007. június 9-én, szombaton reggel jelentkeztek nála először a fájdalmak, a gyomorpanaszok és a láz. Hrisztodulosz azonban nem akart kórházba menni, a tervei szerint Alexandriába utazott volna. Végül meggyőzték, hogy vizsgálta ki magát, és befeküdt az Areteio kórházba. Eleinte senki sem gondolt komoly bajra, csupán egy egyszerű rosszullétet feltételeztek. Később azonban vastagbél-, majd májdaganatot is felfedeztek az érseknél, aki napokig az intenzív osztályon feküdt. Az állapota kritikus volt, az orvosok egyre kevesebb reménnyel biztatták, mígnem a híres görög sebész, Andreas Tzakis (az érsek személyes jó barátja, akit a Szent Szinódus is kitüntetett) felcsillantott egy esélyt: a májátültetés lehetőségét. A műtétet a Miami-ban található Jackson Memorial Speciális Szervátültetési Központban tervezték végrehajtani, Andreas Tzakis vezetésével. Az egyházfő július 20-án hagyta el a kórházat, és bizakodva tekintett az Egyesült Államok-béli útja elé. Augusztus 18-án az elevszínei katonai repülőtérrel indult útnak Miami-ba, miután elbúcsúzott híveitől. 50 napot töltött ott, lassanként egyre halványodó reménnyel, várakozván a műtetre, és arra, hogy visszatérhessen hazájába. Végül akadt megfelelő donor, egy egészséges fiatal, aki közlekedési baleset áldozatává vált. Október 7-én került volna sor a beavatkozásra, rövidesen azonban kiderült, hogy további áttétek képződtek, így az átültetés nem járhat sikerrel. Hazatérése után Hrisztodulosz nem volt hajlandó újra kórházba vonulni, otthonában fogadta látogatóit, köztük november 16-án Kosztasz Karamanlisz miniszterelnököt, november 21-én az ellenzék vezetőjét, november 23-án pedig Karolosz Papuljasz köztársasági elnököt. Mindig örömmel fogadta vendégeit és szívesen beszélgetett velük. Néhány nappal Karácsony előtt rosszabbodott az állapota, a fájdalmai egyre erősödtek. Szilveszter este valamelyest jobban érezte magát, tanácsokat adott a fiataloknak a jövőjük alakítására vonatkozóan, újévi üzenetében

pedig „az emberiség közös sorsáról, a halálról” beszélt, valamint a keresztény hit fontosságát hangsúlyozta. Néhány nappal később azonban ismét súlyosbodott az állapota, de az orvosok kérése ellenére sem hagyta el otthonát. A végső visszaszámlálás január 14-én kezdődött el, a bátor küzdelem pedig 28-án hajnalban ért véget.

Politikusok az érsekről

A gyászoló görögséggel együtt az ország politikusai is mély bánatukat fejezték ki az érsek elhalálása felett.

K. Papuljasz elnök kiemelkedő és sokoldalú egyházi vezetőként jellemezte Hrisztodulosz érseket, aki „szembenézvén a betegségével és a halállal, egyedülálló üzenetet küldött számunkra a bátorságról és a méltóságról”.

A miniszterelnök egy felvilágosult egyházfőről beszélt, aki lelkipásztori munkájával közelebb hozta az egyházat a közösséghez, a jelen problémáihoz és a fiatalokhoz. „Szavainak közvetlensége, egyszerűsége, küzdő szelleme és hazájának szeretete értékes tanítás a hívek számára. Bátorsága és lelkiereje személyes harcának kemény óráiban mindannyiunk szívét megérintette” – nyilatkozta Kosztasz Karamanlisz.

Jorgosz Papandreu, az ellenzéki PASZOK elnöke a görög egyház egyik legkiemelkedőbb alakjának nevezte Hrisztoduloszt, harcosnak és tudósnak, az egyház igaz szolgájaként.

A Görög Kommunista Párt (KKE) főtitkára, Aleka Papariga a Szent Szinódusnak küldött levelében fejezte ki részvétét.

Alekosz Alavanosz, a Radikális Baloldali Koalíció (SYRIZA) elnöke az érsek bátorságát és állhatatosságát méltatta. „Az ő halála is emlékeztet minket mindannyiunk közös végzetére, amely felette áll minden vallási meggyőződésnek, filozófiai elméletnek és politikai nézetnek. Bátran menetelt a halál felé, s ez pozitív üzenet mindannyiunk számára. Legőszintébb részvétünket fejezzük ki a Szent Szinódusnak, a görög egyháznak és minden gyászoló hívőnek.”

„Tanító, lelkipásztor, gyóntató, nevelő, szellemi vezető” – e szavakkal jellemezte az elhunytat Jorgosz Karatzaferisz, a Népi Ortodox Gyülekezet (LAOS) elnöke.

Külföldről együttérzését fejezte ki többek között Vlagyimir Putyin orosz és George Bush amerikai elnök, valamint José Manuel Barroso, az Európai Bizottság elnöke.

Az utódlás kérdése

Az új egyházfő megválasztásának időpontját február 7-ére tűzték ki. Bár nincs hivatalos jelölt, valószínűleg öten esélyesek arra, hogy a görög egyház élére kerüljenek.

Anthimosz, a thesszaloniki metropolita (74 éves) a legismertebb közülük a nyilvánosság számára. Erős támogatást élvez, különösen azok részéről, akik szerint az egyháznak továbbra is aktív szerepet kell játszania a közösség életében.

Théba és Levadia metropolitája, Ieronimosz (70 éves) már 1998-ban is versenybe szállt az egyházfői posztért. Támogatók szilárd csoportját tudhatja maga mögött, sakra száll amellett, hogy az egyházi értékek a világiak felett állnak, és kitűnő kapcsolatot ápol Bartholomeosz ökumenikus pátriárkával.

Efstathiosz, a spártai metropolita (68 éves), az egyház pénzügyeit kezelő bizottság elnöke és az egyház sajtósóvivője, a fiatalabb és az idősebb generáció támogatását is élvezzi, és jó kapcsolatokat tart fenn az egyházi szervezetekkel.

A sziroszi Dorotheosz (55 éves) nemrégiben lett metropolita, megválasztása heves vitát keltett a néhai Hrisztodulosz érsek és az ún. Hriszopigitestvériség között. Ugyanakkor számos egyházon kívüli támogatóval rendelkezik, és igen jó a kapcsolata a katolikusokkal.

A demetriasi metropolita, Ignatiosz (52 éves) Hrisztodulosz szellemi gyermekének tekinthető. Bár tagja a Hriszopigitestvériségnek, az őt végül támogatni fogó tagtársai pontos száma még kérdéses.

A szavazásra az Athéni Székesegyházban kerül sor, ahol az aktív metropoliták 2/3-ának kell jelen lennie. Az eseményen részt vesz Evripidisz Sztiljanidisz oktatási miniszter is, aki a választás törvényességét garantálja, amely egyetlen, megszakítás nélküli ülésből áll. A szavazás titkos, és hivatalos jelöltek híján minden metropolitának egyszerűen fel kell írnia egy darab papírra, hogy kit tart a legalkalmasabbnak az egyházfői posztra. Az első és a második fordulóban az győz, aki abszolút többséget szerez, amennyiben azonban ez senkinek sem sikerül, sor kerül egy harmadik fordulóra is, ahol már az egyszerű többség is elegendő. Szavazategyenlőség esetén sorsolással dől el, hogy ki lesz az új érsek.

Szederkényi Amina

Fontos lépést tett a kormány a Szófia Szerződés aláírásával

Rendkívül elégedett a görög kormány a Burgasz-Alexandropoli kőolajvezetékéről szóló szerződés aláírása után, amelyre január 18-án került sor a bolgár fővárosban, Szófiában. Hrisztosz Foljasz fejlesztési miniszter kiemelte, hogy a megállapodás során meghatározták egy bizonyos tőke összegét, melyet a munkálatokra fordítanak. Az immár 15 éve kezdődött folyamatot – amely most a végső fázisába lépett - a jelenlegi kormányzat is maximálisan támogatja, mindez pedig elősegíti Görögország fejlődését Délkelet-Európában, az energetika terén. Ugyanezzel kapcsolatban jegyezte meg Dimitrisz

Sziufasz, az országgyűlés elnöke, volt fejlesztési miniszter, hogy a nemzetközi energetikai megállapodások, amelyek az elmúlt években kötöttek a kőolaj- és földgázipar, valamint az áramtermelés területén, jelentősen javítják az ország pozícióját egész Európában. Sziufasz szerint a Szófia szerződés aláírása képezi a második lépést a nemzeti szempontból is kiemelkedően fontos folyamat megvalósításában, ezt követi harmadik lépésként az áthaladási egyezmények aláírása, melyek megnyitják az utat a kiépítés kezdete előtt, és egyúttal lezárják a folyamatot.

SAE konferencia Európában

A Görögök Világszövetsége (SAE) Európai Koordinációs Tanácsának kétnapos konferenciája Frankfurtban zajlott március 1-jén és 2-án.

A Tanács elnöke tájékoztatást adott a szervezet munkájáról, amelynek kiemelt része a görög ajkú fiatalok szervezetének létrehozása, egyrészt regionális szervezetek létrehozásával, másrészt egy páneurópai görög ajkú fiatalok tanácsának létrehozása. Az első ilyen jellegű regionális találkozó március 8-án és 9-én lesznek Kölnben és Stuttgartban. A következő ilyen regionális találkozó Belgiumban lesz, utána Svédországban, majd valamelyik kelet-közép európai államban. Ezek az úgynevezett elő-konferenciák a németországi, a belgiumi és svédországi részlegek együttműködésével történik.

Az előkonferenciák lebonyolítása után tavasszal Frankfurtban fogják megrendezni a görög ajkú fiatalok páneurópai konferenciáját.

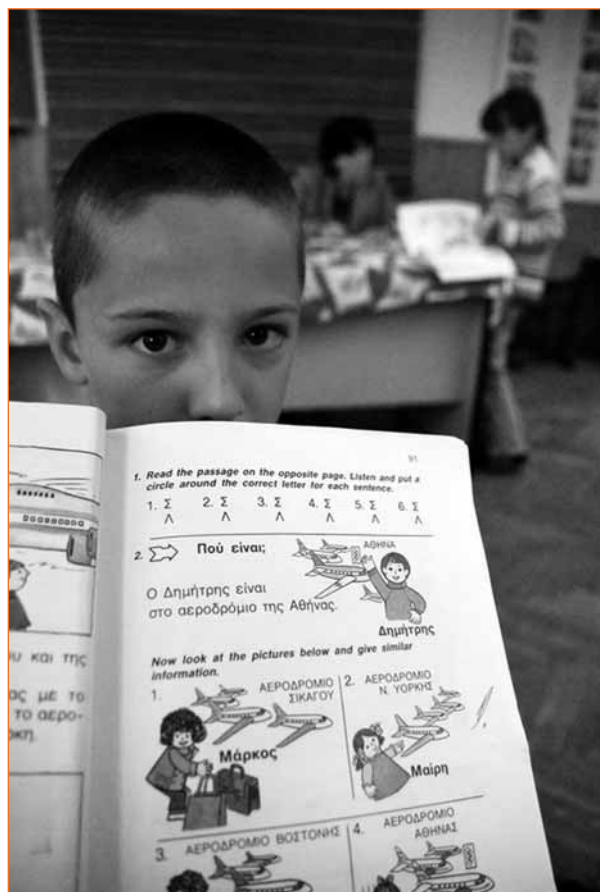
A Koordinációs Tanács megbeszélésein elhangzott az is, hogy a fiatalok mozgósítása, illetve integrálása az európai görög közösség tagjai közé csak a helyi szervezetek és csoportok támogatásával képzelhető el.

A Koordinációs Tanács már felvette a tagországok helyi fiatalokkal foglalkozó szervezeteivel a kapcsolatot, hogy egy szeptemberi időpontban megalakíthassák a görög ajkú fiatalok páneurópai koordinációs bizottságát.

Külön témája volt a Koordinációs Tanácsnak, az idén okt. 24-26 között Frankfurtban megrendendő SAE európai tagozatának tanácskozása.

A K.T. megállapította továbbá, hogy a regionális szervezetek aktívabb működését igényli a szervezet és ezért kéri a helyi vezetéseket, hogy munkájuk eredményessége érdekében mozgósítsák a szervezet tagjait.

Ολοκληρώθηκε η διήμερη συνεδρίαση του Συντονιστικού Συμβουλίου

Ολοκληρώθηκαν οι εργασίες του Συντονιστικού Συμβουλίου του ΣΑΕ Περιφέρειας Ευρώπης που συνεδρίασε στις 1 και 2 Μαρτίου στα γραφεία της Περιφέρειας στη Φρανκφούρτη.

Ο Συντονιστής της Περιφέρειας στην αναλυτική ενημέρωσή του σημείωσε ότι οι ενέργειες για τα Προ-Συνέδρια και το Πανευρωπαϊκό Συνέδριο για την Ελληνόφωνη Παιδεία βρίσκονται σε πλήρη εξέλιξη. Τα πρώτα δύο Προ-Συνέδρια θα πραγματοποιηθούν στις 8 και 9 Μαρτίου στην Κολωνία και στη Στουτγάρδη αντίστοιχα. Θα ακολουθήσουν άλλα τρία Προ-Συνέδρια που θα λάβουν χώρα στο Βέλγιο, στη Σουηδία και σε

χώρα της Ανατολικής Ευρώπης. Τα Προ-Συνέδρια πραγματοποιούνται σε συνεργασία με τις ΟΕΚ Γερμανίας, Βελγίου και Σουηδίας.

Μετά την ολοκλήρωση του κύκλου των Προ-Συνεδρίων θα πραγματοποιηθεί την Άνοιξη το Πανευρωπαϊκό Συνέδριο της Ελληνόφωνης Παιδείας στη Φρανκφούρτη.

Ένα σημαντικό θέμα που αναπτύχθηκε το διήμερο αφορούσε στη συγκρότηση και δικτύωση της Νεολαίας. Τονίστηκε ότι στην προσπάθεια δραστηριοποίησης των νέων είναι αναγκαία η συμμετοχή και η συνεργασία όλων των φορέων.

Το Συντονιστικό Συμβούλιο συνεργάζεται ήδη με τους φορείς στην Ευρώπη για την οργάνωση Συνδιασκέψεων Νέων σε κάθε Ομοσπονδία και χώρα με κορύφωση την πραγματοποίηση του Συνεδρίου Νεολαίας της Περιφέρειας. Το Συνέδριο αυτό, όπου θα εκλεγεί η Συντονιστική Επιτροπή των Νέων, προγραμματίζεται για το Σεπτέμβριο αυτού του έτους.

Ξεχωριστό θέμα συζήτησης αποτέλεσε η Περιφερειακή Συνέλευση που θα λάβει χώρα στη Φρανκφούρτη στις 24-26 Οκτωβρίου 2008.

Τα μέλη του Συντονιστικού Συμβουλίου συμφώνησαν να συνεδριάσουν το επόμενο διάστημα όλες οι επιτροπές της Περιφέρειας με στόχο την καλύτερη και αποδοτικότερη δραστηριοποίησή τους, καθώς επίσης τον προγραμματισμό και την υλοποίηση συγκεκριμένων δράσεων.

Δελτίο Τύπου / ΣΑΕ Ευρώπης

Σαν σήμερα ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

1. 2001	Το ευρώ αντικαθιστά τη δραχμή	16. 1974	Γεννιέται η Κέιτ Μος διάσημο μοντέλο
2. 1947	Ο Γκάντι αρχίζει την πορεία του για την απελευθέρωση της Ινδίας	17. 1706	Γεννιέται ο Βενιαμίν Φρανκλίνος αμερικανός εφευρέτης
3. 1980	Καθιερώνεται στην Ελλάδα η πενθήμερη εργασία στο Δημόσιο	18. 1965	Παντρεύονται ο Παπαμιχαήλ με την Βουγιουκλάκη
4. 1924	Ο Ε. Βενιζέλος επιστρέφει στην Αθήνα μετά από 38 μήνες αυτοεξορίας	19. 1966	Η Ίντιρα Γκάντι ορκίζεται για πρώτη φορά πρωθυπουργός
5. 1932	Γεννιέται ο Ουμπέρτο Έκο, Ιταλός συγγραφέας και πανεπιστημιακός	20. 1982	Γεννιέται το πρώτο παιδί του σωλήνα στην Ελλάδα
6. 1838	Ο Σ.Μορς κάνει την πρώτη δημόσια επίδειξη του τηλεγράφου	21. 1905	Γεννιέται ο Κριστιάν Ντιόρ μεγάλος σχεδιαστής μόδας
7. 1929	Ο Ταρζάν κάνει την πρώτη του εμφάνιση σε κόμικς.	22. 1949	Οι κομμουνιστές του Μάο καταλαμβάνουν το Πεκίνο
8. 1974	Το τέρας του Λοχ Νες φωτογραφίζεται για πρώτη φορά	23. 1982	Πεθαίνει ο ηθοποιός Παντελής Ζερβός
9. 1938	Ο πρίγκιπας Παύλος παντρεύεται τη Φρειδερίκη	24. 1994	Η <17η Νοέμβρη> δολοφονεί τον διοικητή της Εθνικής Τράπεζας
10. 1839	Το τσάι φτάνει για πρώτη φορά από την Ινδία στην Αγγλία	25. 1925	Γεννιέται ο Γιώργος Ζαμπέτας
11. 1963	Ανοίγει στο Λος Άντζελες η πρώτη ντισκοτέκ	26. 1951	Ο Νίκος Φώσκολος ξεκινά την καριέρα του στην ΕΙΡ
12. 1976	Πεθαίνει η Αγκάθα Κρίστι συγγραφέας αστυνομικών μυθιστορημάτων	27. 1979	Καθιερώνεται ενιαίος τύπος εθνικής σημαίας
13. 1930	Ο Μίκυ Μάους κάνει την πρώτη του εμφάνιση στα κόμικς	28. 1986	Εκρήγνυται στον αέρα το διαστημικό λεοφορείο Τσάλεντζερ
14. 1919	Γεννιέται ο ιταλός πολιτικός και πρωθυπουργός Τζούλιο Αντρεότι	29. 1963	Απορρίπτεται η είσοδος της Βρετανίας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα
15. 1996	Παρατείνεται για λόγους υγείας ο Ανδρέας Παπανδρέου	30. 1969	Οι Beatles δίνουν την τελευταία τους συναυλία πριν τη διάλυσή τους
		31. 1996	Κρίση στα Ίμια. Οι ελληνοτουρκικές σχέσεις σε κρίσιμο σημείο.

Σαν σήμερα Φεβρουάριος

1. 1988	Υπογράφεται <Η συμφωνία του Νταβός> μεταξύ Παπανδρέου και Οζάλ	16. 1985	Ο Ανδρέας Παπανδρέου εγκαινιάζει το στάδιο Ειρήνης και Φιλίας
2. 1940	Ο Φράνκ Σινάτρα κάνει το ντεμπούτο του ως τραγουδιστής	17. 1952	Η Μ.Βρετανία είναι η 3 ^η πυρηνική δύναμη μετά τις ΗΠΑ, Ρωσία
3. 1962	Ο πρόεδρος Κένεντι επιβάλλει εμπάργκο στη Κούβα	18. 1929	Στο Χόλιγουντ θεσπίζονται τα βραβεία Όσκαρ
4. 2001	Πεθαίνει ο συνθέτης Ιάνης Ξενάκης	19. 1959	Υπογράφεται η τελική συνθήκη ιδρύσεως της Κυπριακής Δημοκρατίας
5. 1971	Ανοίγει το καζίνο της Πάρνηθας	20. 1970	Πεθαίνει ο ηθοποιός Χριστόφορος Νέξερ
6. 1964	Πεθαίνει ο γιός του Ε. Βενιζέλου, Σοφοκλής Βενιζέλος	21. 1972	Προσελήνωση του σοβιετικού διαστημοπλοίου <Λούνα 20>
7. 1990	Καταρέει η Σοβιετική Ένωση	22. 1943	Ξεκινάει στη κατεχόμενη Αθήνα η απεργία των μαθητών
8. 1981	Η τραγωδία της θήρας 7, στο στάδιο Καραϊσκάκη	23. 1973	Πεθαίνει η μεγάλη ηθοποιός Κατίνα Παξινού
9. 1954	Τοποθετείται ο ανδριάντας του Κολοκοτρώνη στη παλιά Βουλή	24. 1981	Ο Κάρολος αρραβονιάζεται την λαίδη Νταϊάνα Σπένσερ
10. 1975	Πεθαίνει ο ποιητής Νίκος Καββαδίας	25. 1973	Μακελειό από τους Κοεμτζή για μία παραγγελιά σε μπουζουξίδικο
11. 1934	Εκλέγεται δήμαρχος στην Αθήνα ο Κωνσταντίνος Κοτζιάς	26. 1946	Γεννιέται ο τραγουδιστής Μανόλης Μητσίας
12. 1933	Γεννιέται ο σκηνοθέτης Κώστας Γαβράς	27. 1991	Η Αλέκα Παπαρήγα εκλέγεται Γενική Γραμματέας του ΚΚΕ
13. 1970	Διανοούμενοι ζητούν την απελευθέρωση του Μίκη Θεοδωράκη	28. 1945	Ολοκληρώνεται ο αφοπλισμός του ΕΛΑΣ μετά τη συμφωνία της Βάρκιζας
14. 1987	Πεθαίνει ο Κάρολος Κουν, σκηνοθέτης		
15. 1967	Στης ΗΠΑ ψηφίζεται ο νόμος κατά της πειρατείας των δίσκων		

Ezernyi sírt hozott felszínre a thesszaloniki metró építése

Több mint ezer, leletekkel teli sírt találtak a második legnagyobb görög város, Thesszaloniki metrójának építéskor. A különféle méretű és korú sírok többsége ékszereket, pénzérmeteket vagy más művészeti alkotást tartalmazott - közölte a település régészeti szakszolgálat.

A legtöbbet - szám szerint 886-ot - a városközponttól keletre tártak fel, ezen a területen temető volt a római és bizánci korokban. A temetkezési helyeken számos nyomát találták a fakoporsóknak, amelyeket a földbe temettek, de több márvánnyal burkolt kriptá illetve családi mauzóleum van közöttük.

94 különálló sírhely fekszik a helyi pályaudvar

közelében, ez egykor szintén temető volt, amelyet az i.e. I. századtól az i.sz. V. századig használtak. A város metróépítkezése 2006-ban kezdődött, az első 13 állomást a tervek szerint 2012-ben adják át. A földmunkák során még további kincsek előkerülésére számítanak.

Hasonló munkálatok zajlanak az Örök Városban is: egy hatodik századi műhely, egy ritka edényekkel teli középkori konyha és egy reneszánsz palota maradványai is szerepelnek azok között a leletek között, amelyeket a Róma új metróvonalának előkészítő ásatásai során találtak a régészek.

Forrás: Múlt-kor/MTI

1800 éves koponyalékelés Agyafúrt görögök

Görög régészek egy olyan koponyát találtak, amelynek tulajdonosán 1800 évvel valószínűleg agyműtétet végeztek - a fiatal nőt vagy a sebészeti beavatkozás alatt, vagy röviddel utána érte a halál. Annak ellenére, hogy az ókori írásokban szép számmal található utalás ilyen kényes beavatkozásokra, Görögországban nemigen bukkantak trepanált (meglékelt) koponyákra.

Mint a feltárást végző Ioannis Graikosz régész elmondta, a női csontvázra a tavalyi leletmentő ásatások során bukkantak a Thesszalonikitól 75 kilométerre nyugatra fekvő Veria városában. A régészek a leletet egy bonyolult műtét bizonyítékeként értékelték, meggyőződésük szerint a beavatkozást egy gyakorlott szakorvos végezhet.

A szakértő szerint, aki a leletet tanulmányozta, a csontváz egy 25 év körüli nőé lehet, akinek koponyáját súlyos ütés érte. A műtétet feltehetően életmentő céllal végezheték. Ioannis Graikosz szerint a koponyán lévő trepanációs lék viszonylag kifinomult sebészeti technikáról tanúskodik. "A hölgy valószínűleg nem élte túl a műtétet, mivel a sérülés nagyon nagy volt, s a csonton hiányoznak a gyógyulási folyamatra utaló jelek".

"A veriai lelethez hasonlókra az egykori Római Birodalom más részein is bukkantak" - mutatott rá Simon Mays, a brit örökségvédelmi testület, az English Heritage csontmaradvány-szakértője. Ez effajta műtéteknek régi hagyománya van Európában, a legkorábbi beavatkozásokat ötezer évvel ezelőtt végeztek - mondta.

A korai időkben a koponyalékelés során a csontdarabkákat kezdetleges módszerrel apránként távolították el, lassan tágítva a nyílást. A római kori sebészek azonban már sokkal precízebb műszerekkel rendelkeztek. "Ismeretes, hogy a Római Birodalom területén végeztek agyműtétet. Némely római kori forrás meglehetősen pontos utasításokat tartalmaz arra nézve, hogy miként kell egy ilyen beavatkozást véghezvinni" - magyarázta Simon Mays, hozzátéve, hogy a görögországi lelet feltehetően beleillik a római kori sebészettel kapcsolatos mai elképzelésekbe.

Ioannis Graikosz szerint a lelet Veria társadalmi és orvosi fejlettségéről tanúskodik.

Veria Kr. u. III. században, a római uralom idején Görögország egyik legfontosabb társadalmi központja, s a makedón városok szövetségének

fővárosa volt. A városban nagy középületek, üzletek, gondosan megtervezett és kivitelezett úthálózat volt. "A jelek szerint a város virágzásának az északi barbártörzsek sorozatos támadásai vethettek véget Kr. u. 250 körül".

A sír, amelyben a csontvázon kívül semmi mást nem találtak, a két feltárt temető egyikében van. Ezen a helyen Kr. e. III. századtól a Kr. u. III. századig temetkezett a lakosság. A legkorábbi

temetkezésben két különálló sírkamrát és ornamenssel díszített bejáratot találtak. A keresztény temetkezések viszont lényegesen egyszerűbbek voltak. A sírokban ezüst- és bronzékszereket, edényeket, pénzérméket, fegyvereket, valamint apró üvegcséket és fiolákat találtak - a két utóbbit illatszerek és kozmetikumok tárolására használták.

Forrás: MTI

Bizánci buggyantott tojás (ahogy a nagyanyámtól tanultam)

Tegyünk egy fazékba vizet forni egy kevés sóval és egy csepp ecettel. A sót csak forráskor tegyük hozzá, mert ha az elején tesszük bele a víz forráspontja magasabb lesz, később forr fel!

Amíg forni kezd a víz, addig a sűrű görög típusú joghurtban elkeverünk egy kevés zúzott, darált fokhagymát és ízlés szerint sót és mélytányérokba adagoljuk.

Egy kis serpenyőben vaját olvasztunk, de csak addig forrjon a vaj, amíg a habja el nem különül. Leszűrjük a habot róla. Lehet szüretlen vajjal is csinálni, de én így tanultam.

A forrásban lévő vízbe óvatosan beleütjük a tojásokat, vigyázva arra, hogy ne durranjon szét a sárgája! Ahogy a fehérje burokszerűen bevonja a sárgáját, de a sárgája még lágy, szűrőkanállal óvatosan kiemeljük a tojglikat és a fokhagymás joghurtágyra helyezzük és ráöntjük az olvasztott vaját.

Isteni reggelinek való, tuti, hogy jó napunk lesz ezután!

Ghavrilos

„Ouzo-hatás” segít új gyógyszereket fejleszteni

A görögök ánizspálinkáját, az ouzót vizsgálva próbálnak a kutatók új emulziókat kifejleszteni, melyeket a gyógyszer-, élelmiszer- és kozmetikumipar fog majd felhasználni.

Az ánizs ízesítésű alkoholos italok olyan emulziót képeznek, melynek különleges stabilitását egyelőre még nem sikerült tudományosan megmagyarázni - írja az Amerikai Vegyész-társaság szaklapja, a Langmuir.

A palackozáskor teljesen átlátszó ánizsos italok (a Pernod, a Pastis vagy az Ouzo) ugyanis vízzel hígítva tejfehér emulzióvá válnak. Az "ouzo-hatásként" ismert jelenség tudományos magyarázata még várat magára. Annyi bizonyos, hogy ezek az emulziók spontán jönnek létre, és akár hetekig-hónapokig stabilak maradnak, és ez a

tulajdonság rendkívül vonzóvá teszi őket az ipar számára.

Erik van der Linden és munkatársai egy másik ánizsos italból, a pernodból készítettek különböző emulziókat, ám sokszor az előzetes elképzelésekkel teljesen ellentétes eredményeket kaptak. A kutatók az italhoz különböző koncentrációban adtak vizet, olajat és alkoholt, és az így létrejövő emulziók tulajdonságait vizsgálták. A kutatók azonban saját eredményeikkel sem teljesen elégedettek: publikációjukban úgy vélik, hogy további kutatások szükségesek ahhoz, hogy az ánizslikőrt a gyógyszer- és kozmetikai ipar szolgálatába lehessen állítani.

Forrás: Medipress hírszolgálat
www.hazipatika.com

„HELLASZ - AHOGYAN ÉN LÁTTAM”

„Találkozások - mi magyarok és a görögök”

„Görögország nem nagy ügy, ott csak azt találták fel, hogyan kell élni” - olvastam még valamikor régen. Hát igen, ebben a rövid frappáns mondatban találóan benne van a lényeg, vagyis minden, ami Görögországgal, a görög emberekkel, a görög mentalitással kapcsolatban egyáltalán szóba jöhet.

Életemnek 1985-től kezdődően van egy alapvető múltbeli és jövőbeli célja. Egyszerű mindkettő: a múltban, ahányszor csak tehettem, eljussak Görögországba, a jövőben - ez már sokkal izgalmasabb - ahányszor csak tehetem, eljussak Görögországba. Mondhatnám úgy is, hogy oda járok élni. Hát ennyi. Kedves olvasó, bármennyire meghökkentő is első hallásra e szokatlan hitvallás, számomra mégis ilyen egyszerű az egész. Ennek a sajátos „fanatizmusnak” egyébként roppant egyszerű oka van - bárhol is jártam időközben a világban, valójában Görögföldön éreztem igazán jól és talán egy kicsit otthon is magamat.

Sok, nagyon sok kedves emlék halmozódott fel bennem az elmúlt évek utazásai során, melyekből egy csokorra valót most örömmel megosztok Önökkel is. Helyezkedjenek hát el kényelelesen, öntsenek egy pohárával kedvenc italukból, és gondolatban utazzanak velem Hellasz varázslatos földjére.

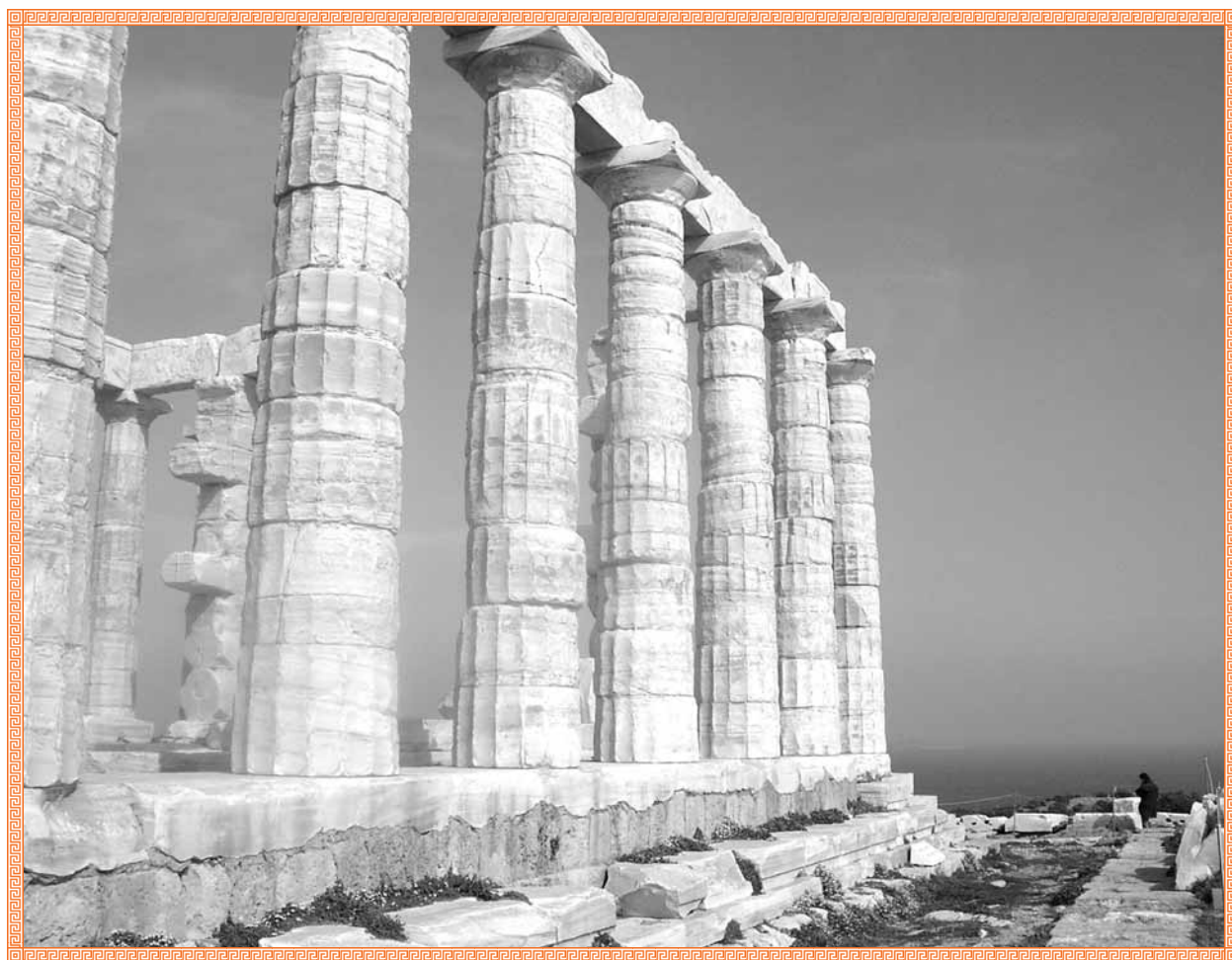
Bevezetésként mindjárt egyik első és egyben meghatározó élményemet osztanám meg Önökkel, tudatosan kiragadva az emlékek hosszú sorából. Mottója akár az is lehetne: „*Találkozások - mi magyarok és a görögök*”.

„Super last minute” Gevgelija, vagyis utó-utó szezonban érkezünk autóbuszunkkal az elcsendesült görög határra. Amerre a szem ellát egyetlen „elvetemült” turistát sem látni, aminek - mint később kiderül - igencsak élvezzük majd minden előnyét és örömét az elkövetkező tíz napban.

Meghitt nyugalom árad a környező tájból, az érett, fűszeres levegő szinte a lelkünkig hatol. A napon 32 fokot mutat a hőmérő higanyszála és ez így marad egészen a tizedik nap reggeléig. A dolog pikantériája, hogy holnap már október havába lépünk. Hát nem csodálatos! Mert ugyebár mindez júliusban és augusztusban természetes. Jóllehet, akkor egészen más benyomások érik a gyanútlan utazót órákig pácolódva a határon reménytelenül veszteglő kocsisorban. De itt és most szerencsére egészen másról van szó.

Az árnyékban határőrök, vámosok kalákában sziesztáznak, lábuk magasban az asztalon, diszkrétan jelezve, hogy ők most bizony remekül érzik magukat. Határtalan nyugalmukból váratlan érkezésünk sem zökkenti ki őket. Jó néhány perc is eltelik mire az egyikük ráérősen fütttyent egy embereset, ami jelen esetben valami ilyesmit jelenthet - „*na jó, gyertek dolgozzunk. Hol vannak azok az útlevelek?*” Mellettem egy idős bácsi nem hagyhatja szó nélkül, kapásból mondja a magáét: „... *micsoda lusta, tohonya egy népség! Még csak felállniuk sem akaróznak*”.

Ünnepélyes a pillanat! Nem vitás, Hellasz kitárt kapujában most két világ találkozásának lehettem fül - és szemtanúja, mivel a bácsi szavaiban rendesen kódolva van a lényeg. Pedig Görögföldön járva nem éppen szerencsés az első benyomásunk alapján, a mi olykor túlzottan is merev szokásaink szerint ítélni. Itt ugyanis ilyenek nincsenek és ebben éppen ez a jó; mivel a görög ember soha, semmilyen körülmények között nem tesz fölöslegesen semmit sem. Náluk ez egyébként igencsak bevált szokás, így élnek, ha jól számolom úgy jó két-háromezer esztendeje. Ennek ellenére meglehetősen sikeresen vették az akadályokat, mi több alapoztak kultúrával, demokráciával, olimpiával és még sorolhatnánk vég nélkül a világ későbbi nemzedékeinek, többek közt nekünk

magyaroknak is. Szegény bácsi, meglehet, sohasem érti meg a lényegét. Történetesen azt, hogy ezen az ősi földön egy kicsit másról van szó, más a lényeg, más dolgok a fontosak, ami természetes is, hiszen itt még az órák is másként járnak.

Végül is fütty ide, fütty oda gyorsan és időben végzünk. Irány hát a tenger, elvégre számunkra most ez a legfontosabb. Kedves gesztus a „lustáktól”, hogy barátságosan mosolyogva integetnek, persze csak úgy grátisz, vagyis görögösen. Hölgyeim és uraim úgy tűnik megérkeztünk Hellasz titkokat rejtő földjére.

Útközben remek alkalmunk nyílik az önfeledt nézelődésre, pazar helyen, a panorámás busz emeletén, az első üléseken irigylésre méltó kényelembe merülve bámészkodhatunk.

Nem tudom, legfeljebb csak sejtem, hogy egyesekre milyen hatással van a görög városok látványa. Én kifejezetten kedvelem őket a bolondos összevisszaságukkal, felfordultságukkal és szemé-

tességükkel együtt. Valljuk meg őszintén, talán nem kellene annyira fennhangon megszólunk ezért a görögöket, ugyanis elnézve a hazai utak és erdősélek állapotát, hát (!) nekünk sincs sok okunk a büszkeségre. Amint közeledünk bármely településhez, elsőként jó néhány benzinkút jelzi, hogy hamarosan megérkezünk, majd ezután kedves összevisszaságban mindenütt teljes a káosz.... Mindez oly sajátos, semmi mással össze nem hasonlítható hangulatot áraszt. És éppen ez az, amit annyira kedvelek. Ha tehetik, ilyenkor álljanak meg egy rövid pihenőre valamelyik hangulatos káféteránál, nem fogják megbánni. De semmi esetre se a turisták számára készült műanyag székes „csicsásokat” válasszák, mivel az igazi görög „feeling-et” az általam csak „fapadosnak” nevezett helyeken lehet leginkább tetten érni. Egyszerű felismerni - az asztalok mellett ahány szék annyi féle. Itt persze kisebb nagyobb csoportokba verődve többnyire csak helybéliek ücsörögnek és az egészben éppen ez a lényeg. Vegyes ez a társaság - a rendőrtől a csavargóig, a melóstól a puccos limuzinnal érkező üzletemberig

mindenki megáll egy korty kávéra, néhány harsány szóra, miközben természetesen mindenki dohányozik rendületlenül. Nem vitás, remekül érzik magukat. Estére aztán változik a kép, a szereposztás, a lényeg viszont sohasem. Szép sorban érkeznek a gyerekek és a többi családtag, vagyis az összes korosztály. Görögországban ugyanis nem szokás a televízióval bezárkózni a nagyszobába, mert mondjuk kezdődik az „ezeregyedik” aktuális sorozat. Minek is tennék, hiszen minden egyes tavernában ott a televízió, ami a focimeccsek és a politika kivételével igazából senkit sem érdekel. És ezzel most el is érkezünk a lényeghez – a legszórakoztatóbb élmény számomra, amikor a férfiak kártyáznak, vagy (és) focimeccset néznek a televízióban. Frenetikus élmény! Ha tehetik, ezt egyszer feltétlenül nézzék meg. Remekül fognak szórakozni.

Az autóúton Katerinihez közeledve nem mindennapi látványban, mondhatni „isteni színjátékban” van részünk. A gyorsforgalmi út egy viszonylag hosszú szakaszon egyenesen az Olümposznak tart. A lenyugvó nap sugaraitól szinte lángoló égbolt peremén vakítóan ragyog a hósapkás, felhőgalléros hegycsúcs, istenek lakhelye a fenséges Olümposz. Ott és akkor úgy hiszem mindannyian hittük, hogy Zeusz és „Ők”, vagyis az összes Istenek valóban ott lakoztak és lakoznak még napjainkban is. Néma csend honol a buszon. Balra a horizonton fel-feltűnik az indigókék tenger. Lassan megérkezünk Katerinibe...

Konklúzió

...hogyan mit is jelent számunkra Görögország? A válasz gondolatban, a megélt számtalan felejthetetlen emlék tudatában roppant egyszerű, lényegre törően leírni viszont már sokkal nehezebb.

Számos utazásunk alkalmával temérdek élményben és kalandban volt részünk, melyeknek

köszönhetően jószerivel mindenhová azóta is visszavágyunk. Közülük csak egyetlen kivétel akad – Görögország. Onnan ugyanis valójában még sohasem tértünk haza végérvényesen. De hát minek is tennénk, amikor egy újabb utazás reménye további izgalmas kalandokat ígér. És teljesen mindegy, hogy Árkádia végtelenbe vesző kopár hegyei között, a vadregényes Peloponnészoszi - félszigeten, netán Kréta titokzatos ősi földjén barangolhatunk. Egy biztos, az önfeledt, tartalmas semmittevés andalító érzetét eddig leginkább egy hangulatos taverna kockás terítés asztalánál tapasztaltuk meg, ahol a múlásra ítéltetett idő bódító illatokba burkolódzva rendre lényegtelen tényezővé szelidül. Legyen ez Görögföld bármely szegletében, akár Grevena zajos főterén, Rodosz romantikus óvárosában, netán a számtalan illatos sziget egyik nyüzsgő kikötőjében. Mert számunkra ilyenkor valóban megáll az idő, köszönhetően a számtalan izgalmas látnivalónak: égszínkéék hajóik árnyékába húzódva, ezer ráncba gyűrődött, cserzett arcú halászok javítgatják citromsárga hálójukat. Feketeruhás nagymamák serénykednek az árnyas kapualjak homályában, egyesek a cukkini virágait töltögetik szorgalmasan, mások csipketerítőt horgolnak. A kafeneionok teraszán nagybajuszú bácsik tavlit játszanak, miközben frappéjukat szűrőcsölgetik, figyelmesen végigmérik az előttük elhaladó idegeneket és közben persze mi másról, mint fociról, politikáról vitatkoznak. A közelben megkondul egy harang, nagyszakállú pápa siet át a téren, valahol megpendülnek egy buzuki húrjai... Nyakig ér a romantika.

De hát hogyan is írhatnám le néhány kurta sorban mindazt a számtalan hétköznapi csodát mely ebben a varázslatos országban a nap minden pillanatában bárhol tetten érhető.

Folyt köv.

Bottka Bertalan

Öreg barátságok

Jött a messzeség távolából
Egy morajlás, mint a régmúlt sors hangja
Tán egy olasz melodramának töredékeként
Egy csaknem elfeledett álmokép homálya

Azután a vihar megnyitja korongját a napnak
Mint égszínkék vászon szétterül a voloszi öböl
Ragyogást szór a szoba mint szétnyitott tenyér
Fényt szül a csírázó sötétség

Akkor a keretbe zárt arcok
Neves kézműves vésőjének nyomán
Megelevenednek
A fényképek mélyén

Ahogy szemükbe nézett, míg éltek
Átható tekintettel
Az igaz és a látszó
Útvesztő sűrűjében

Szilárd barátságok mint a tölgyek
Ahonnan feltör az alkotás
A nevetés s a gyermekkori sírás
A játék hevében

A melodráma végén a
Díszletek lassan
A homályba tűnnek

Οί παλιοί φίλοι

Εφτανε από πολύ μακριά

Ένα βούισμα ως μιά παλιά μοιρα

Θθόγγει από μελόδραμα ίσως ιταλικό

Ένύπνιο σχεδόν ξεχασμένο θαμπό

Μετά ό κεραυνός ανοίγει τό δίσκο του ήλιου

Ένα πανί γαλάζιο ανοίγεται ό Παγασιτικός

Φέγγει τό δωμάτιο ανοιχτή παλάμι

Τό φως καρποφορει τό σκοτάδι

Τότε τά πρόσωπα μέσα στά κάδρα]

Μέ ξύλο όνομαστου τεχνίτη

Αναδεικνύονται

Μέσα στίς φωτογραφίες

Όπως τούς κοίταζε στά μάτια

Έκ βαθέων ένόσω ζουσαν

Ανάμεσα σέ αυτό πού είναι

Φιλίες στέρεες σάν τούς δρύες

Απ όπου βγαίνει ή τέχνη

Παίγνιον από τά μικράτα

Κλάμα καί γέλιο

Στό τέλος του μελοδράματος

Νά αποσύρονται στά παρασκήνια

Στό σκοτάδι

Νάκης Σκορδίλης

Βουδαπέστη Ιανουάριος 2008

ALAPÍTVÁNYOK

**Beloianisz Közoktatásáért
Közalapítvány**
2455 Beloianisz, Rákóczi u. 24-28.

Adószám: 18489547-1-07
Elnök: Kovácsné Kocsmár Teréz

Görögség Háza Alapítvány
1015 Budapest, Toldy F. u 64/a

Adószám: 18108574-1-41
Elnök: Koranisz Laokratisz

**Magyar-Görög és Nemzetközi
Ifjúsági Alapítvány**
1106 Budapest, Hárslevelű u. 21.

Adószám: 18188239-1-42
OTP Bank 11710002-20084761
Elnök: Prodromidisz Nikosz

Olympos Időskorúakért Alapítvány
1088 Budapest, Baross u. 41.

Adószám: 18187269-1-42
OTP Bank: 11701004-20216733
Elnök: Dzovairi Polyxeni

TÁRSADALMI SZERVEZETEK

Balkán Hangja Kulturális Egyesület
1111 Budapest, Bartók B. út 36-38.
I/3.

Adószám: 18249475-1-43
Bank: 11705008-20485234
Elnök: Szeltner László

Az Egyesület 2003-ban abból a célból alakult, hogy a magyarországi balkáni kisebbségeknek lehetőséget és segítséget nyújtsunk kultúrájuk bemutatásához, hagyományaik ápolásához, tradicionális értékeinek megőrzéséhez. Az egyesület olyan budapesti fiatalokból áll, akik a hazai balkáni nemzetiségekhez tartoznak, illetve velük szimpatizálnak, és a magyarországi kisebbségek életében eddig is aktívan részt vettek, a kisebbségek részéről elismert személyek.

Ellinizmosz Egyesület
2040 Budaörs, Esztergályos u. 8.

Adószám: 18070376-2-42
OTP Bank 11706016-20768649
Elnök: Sianosz Tamás

Az együttes görög származású asszonyokból alakult azzal a céllal, hogy a görög népzene és néptánc hagyományait ápolják, minél jobban megismerjék, feldolgozzák és bemutassák. Feladatuknak tartják, hogy az anyaországgal, a magyarországi görög közösség önkormányzataival, egyesületeivel és más kulturális csoportokkal szoros kapcsolatot tartsanak és azok rendezvényein részt vegyenek. Az együttes 2004-től egyesületté alakult Ellinizmosz néven. Fő támogatójuk a Budaörsi Görög Kisebbségi Önkor-

mányzat. Próbáikat a Magyarországi Görögök Kulturális Egyesületének székhelyén tartják, ami komoly segítséget jelent az együttes számára.

Görög Ifjúsági Egyesület
1094 Budapest, Balázs Béla u. 40.
III/5.

Adószám: 18172760-1-43
 OTP Bank 11707024-20428147
Elnök: Prodromidisz Péter

A Görög Ifjúsági Egyesületet 2001-ben alapították Magyarországon élő görög nemzetiségű fiatalok azzal a céllal, hogy a görög fiatalok számára olyan közösségi programokat szervezzenek, amelyek segítik őket identitásuk megőrzésében, az anyaország hagyományainak ápolásában. Az alapítás óta eltelt hét évben számos jól sikerült program bebizonyította az Egyesület létjogosultságát.

Görög Nők Egyesülete
1194 Budapest, Csíky u. 68.

Elnök: Fundanella-Pszarojani Maria

Helidonaki Görög Hagyományőrző
Egyesület
1054 Budapest, Vécsey u. 5.

Adószám: 18183502-1-41
 Bankszámlaszám: 11709002-20124049
Elnök: Sztéfopoulosz Vaszilis

A "HELIDONAKI" Görög Hagyományőrző Gyermekek- és Ifjúsági Táncegyüttes 1996. márciusában alakult a Görög Országos Önkormányzat támogatásával. 2004 óta egyesületi formában működik, szorosan együttműködve továbbra is az országos önkormányzat iskolájával. Az együttes tagjai görög származású gyerekek és fiatalok. Az együttes nevének magyar jelentése "kisfecske", mely utal a táncosok korára és egyben az együttes márciusi alakulására. Az együttes célja elsősorban megismertetni a Magyarországon élő görög gyerekekkel szüleik, nagyszüleik hazájának kultúráját, folklórját, ezért is van jelentős szerepe a magyarországi görög közösség életében. Repertoárjában Görögország egész területéről megtalálhatók a görög népi táncok, melyeket a táncosok a tájegységnek megfelelő népviseletben adnak elő.

Hellasz Görög-Magyar Kulturális
Közhasznú Egyesület
2040 Budaörs, Esztergályos u. 8.

Adószám: 18712380-1-13
 Bank: OTP Bank 11742173-20156024

Az egyesület céljai:

- görög-magyar kulturális kapcsolatok továbbfejlesztése
- a görög történelem és nyelv oktatásának támogatása Magyarországon
- a görög folklór, különösen népzene, néptánc fennmaradásában közreműködés
- a görög kultúrával és tudománnyal kapcsolatos felsőfokú képzés támogatása (beleértve az ösztöndíjakat is)
- részvétel a görög-magyar testvérvárosi kapcsolatok kiszélesítésében
- görög-magyar kulturális események megszervezése, annak támogatása

Kariatidák Görög-Magyar Nők
Kulturális Egyesülete
1225 Budapest, Nagytétényi út.
234/b

Adószám: 18104886-1-41
 Bank: 12011148-00124743-00100002
Elnök: Fodorné Locsu Vasziliki

A Kariatidák Görög-Magyar Nők Kulturális Egyesülete 2001-ben Budapesten alakult alapvetően kulturális céllal. A görög kultúra, irodalom, zene, tánc, gasztronómia, sport és más társadalmi hagyományok megismertetését és ápolását tekinti céljának. Kulturális és oktatási programokat szervez, kiadványok megjelentetését és terjesztését segíti elő.

Rendezvényeivel előmozdítja a generációk és a nők egymás közötti kapcsolattartását.

**Magyar-Görög-Ciprusi Baráti
Társaság
1192 Budapest, Álmos u. 76.**

Elnök: Politidu Márta

**Magyarországi Görögök Kulturális
Egyesülete
1088 Budapest, Baross u. 41.**

Adószám: 19000314-1-42

Elnök: Kanakis Lefterisz

A legrégebbi magyarországi görög társadalmi szervezet, 1957. évi alapításától a magyarországi görög politikai menekültek egyesületeként működött, majd 1983-ban alakult át kulturális egyesületté. Működése az ország teljes területére kiterjed, taglétszámát tekintve a legjelentősebb civil szerveződés. Budapesti székhelye ad otthont a legtöbb hagyományörző csoport próbáinak, és székhelyén működik a MEASZ Görög Tagozata, illetve az Olympos Időskorúakért Alapítvány is. A 2006-2007. évi kisebbségi önkormányzati választásokon a legtöbb képviselőt juttatta az önkormányzatokba.

**Magyarországi Görögök Kulturális
Egyesülete
Csongrád Megyei Helyi Csoportja
6721 Szeged, Osztrovszky u. 6.**

Adószám: 18455405-1-06

Bank: 57400217-10111950

Elnök: Purosz Alexandrosz

**„Makedonia” Interkulturális
Egyesület
1192 Budapest, Álmos u. 76.**

Titkár: Vasilios Stamatopoulos

**Olimpiakos Sportakadémia
1106 Budapest, Hárslevelű u. 21.**

Adószám: 1819846-1-42

Unicredit Bank 00000027-29440000

Társelnökök: Prodromidisz Nikosz, Csányi János

„Régi múltú egyesületünk figyelemmel kíséri hosszú ideje a magyar labdarúgás lehetőségeit, és előmenetelére megalakítottuk honfitársaink segítségével a görög labdarúgó iskola mintájára ezt az akadémiát. Minden vezetőnk, edzőnk és segítőnk nagy múlttal rendelkeznek az utánpótlást megteremtő, fenntartó és gazdaságos üzemeltetését bíró tapasztalatokkal. Igénybe vettük azok tudását akik mélyebben is ismerik mind a két ország labdarúgását. Felkértük Détári Lajost, hogy segítsen átadni ismereteit a könnyebb beilleszkedés érdekében. Segítségével és két alapítónk Prodromidisz Nikosz és Csányi János hathatós munkájának köszönhetően minden jogi formulának eleget téve, megkezdjük az edzéseket a Dréher labdarúgó pályán. Az egyesület szakmai irányítója Gujdár Sándor volt válogatott játékos, aki nem rég tért vissza Görögországból, ahol hosszú ideig edzősödött. Tapasztalatait kamatoztatva válogatta és válogatja ki szakmai stábját és a legfontosabbat, a gyerekeket. Alakulunk és egyre többen vagyunk, de szívesen várunk mindenkit 5 éves kortól 18 éves korig, hogy nálunk folytassa pályafutását, és mielőbb kikerülhessen álmai csapatainak valamelyikébe.”

**Pécsi Görög Egyesület
7633 Pécs, Esztergár L. u. 5/b**

Elnök: Kozma Jánosné Cumbali Ifigénia

**Szent Konstantin és Heléna
Alapítvány
Levelezési cím: 2455 Beloiannis,
Petőfi u. 48.**

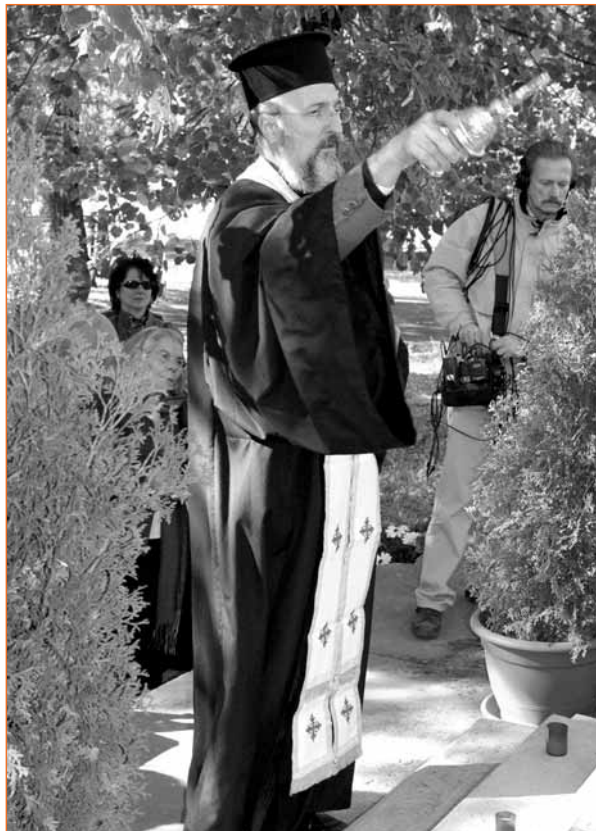
Képviselő: Michael Staikos metropolita

„60 éves a második magyarországi görög diaszpóra” 1948 – 2008

Bevezető gondolatok

A magyar-görög kapcsolatok története messzire nyúlik vissza, azokba az időkbe, amikor a magyar törzsek még nem telepedtek le a Kárpát-medencében. Magyar vezérek, fejedelmek, hercegek keresztelkedtek meg Konstantinápolyban. Az évszázadok során különböző történelmi helyzetekben, de folyamatosan jelen volt a görögség Magyarországon. Az utolsó nagy betelepedési hullámot a polgárháború sújtotta Görögországból 1948-1950 között hazánkba érkezett menekültek jelentették. Magyarországra érkezésük ideiglenes volt, ám az évtizedek során állandó jelleget öltött. 1950-ben saját települést is építettek maguknak, a Fejér megyei Beloianniszt. Ma mintegy négyezer leszármazottjuk él szerte az országban. A Görög Kultúráért Alapítvány és a Fővárosi Görög Önkormányzat a görög menekültek Magyarországra érkezésének 60. évfordulójáról kulturális rendezvénysorozattal emlékezik meg, amely az első görög diaszpóra emlékeit is hangsúlyozza.

2008. március 15. 1848-2008.

10.00. Emlékséta a Fiumei úti temetőben az 1848-49-es szabadságharc görög résztvevőinek sírjainál dr. Diószegi Györggyel, az első görög diaszpóra leszármazottjával.

Helyszín: Fiumei úti temető,
Bp. VIII. ker., Fiumei út 16.
Találkozó a temető főbejáratánál.

Dr. Diószegi György Antal

1962-ben született Budapesten. Anyai ági felmenői között a XVII-XIX. századi tokaji görög Charis/Szerviczky- és Karácsonyi-családok tagjai is fellelhetők. Édesapja, Diószegi György József (1936-2005) főiskolai tanár, író 45 éven át oktatott a Bánki Donát Gépészmérnöki Főiskolai Karon (és jogelődjeinél) mérnök-tanárként. Hely-, család-, és őstörténeti kutatást egyaránt folytat. Tagja (többek között) a Magyar Heraldikai és Genealógiai Társaságnak (1997-től), a Magyar Történelmi Társulatlaknak (2003-tól), a Tiszántúli Történész Társaságnak (2005. szeptember 19-től). A bölcsesség szeretete (Bp., 2006.) címet viselő ókori görög filozófia-történeti könyvüket édesapjával társszerzőségben írták meg.

**2008. március 25. Görögország
nemzeti ünnepe
Az 1821. évi görög szabadságharc
kezdetének évfordulója.**

2008. március 25.

**17.00: Dimitrios Prokopeiou-Skordilis kortárs
görögországi fotóművész „Úton” című
kiállításának megnyitója.**

**Közreműködnek: Nakisz Szkordilisz,
illetve Zeys és barátai.**

**Helyszín: Fészek Művészklub, Bp., VII. ker.
Kertész u. 36.**

Dimitris Prokopiou-Skordilis Voloszbán született 1972-ben. Athénben végezte általános és középiskolai tanulmányait a híres J.M. Panagiotopoulos Líceumban és Gimnáziumban. Pireuszi Egyetemen először hajózási szakon szerzett oklevelet, azután turizmus szakon is diplomázott. Jelenleg a Dodekanisza szigetek idegenforgalmát tanulmányozva készül posztgraduális tanulmányait befejezni. Fiatal kora óta foglalkozik fényképezéssel, kiállításokat rendezett Görögországban, Németországban és Franciaországban. Csoportos kiállításokon részt vett Görögországban és Hollandiában. Mostani kiállítása is ezt a témát feszegeti, különböző országok, különböző arcok, elmosódott kontúrok, és mégis egységet sugalló látásmód, ami megkülönbözteti őt kortársaitól. Hobbija a klasszikus zene és a történelem. A kiállítást a Thesszaloniki Fotográfiai Központ is támogatja.

19.00 Ioannidou Thomai: „Tavaszünnep”

Ioannidou Thomai Budapesten született és itt élő iparművész a “Tavaszünnep” című performance bemutatásával készül, melynek tárgya virágáldozat formájában történő köszönetnyilvánítás az

ősi Isteneknek az élet és a természet szépségeért, a tavasszal megújuló virágbaborulásáért. A mágikus szertartást “előadja”: *Ioannidou Penelopé*.

Ioannidou Thomai a Képzőművészeti Szakközépiskola, az Iparművészeti Egyetem és az Angol Királyi Művészeti Akadémia üveg szakán folytatta tanulmányait. Ez idáig edényeket, kispasztikákat, belsőépítészeti üvegmunkákat és világítást tervezett.

„Ez egy megemlékezés az ősről, eredetről, az Arany-korról. Köszönetnyilvánítás az örök értékekért, a természet teljességeért, szépségeért, visszatérő ajándékaiért, melyek olyanok számunkra, mint a lélegzet: természetes és nélkülözhetetlen, csodálatos éltetőerő. Most megállunk egy pillanatra és megköszönjük mindezt: hogy kék az ég és zöld a fű; a mosolyt az arcokon; a frissítő szellőt; a simogató napsugárzást; a szeretetet, örömeiket; az életünk csodáit. Vég nélkül sorolhatnám. Hálatelt szívvel, tisztelettel.” Ioannidou Thomai

Két különleges hangulatú helyiség várja a rendezvénysorozat iránt érdeklődőket:

A Fészek-kert toszkán stílusú, árkaos földszinti és emeleti kerengője Dimitrisz Prokopiou fotóművész kiállítás megnyitójának ad otthont. A kert vén gesztenyefái és a hárs alatt kellemes kapcsolódást ígér Nakisz Szkordilisz irodalmi felolvasása és Zeys zenei aláfestése.

2008. március 28. – április 25.

„Az Egyesült Európa előhírnökei”

„A görögség és a görög kultúra Magyarországon a X-XIX. századig” című kiállítás megtekinthető 2008. március 28. és április 25. között az ELTE Egyetemi Könyvtárban (1053 Budapest, Ferenciek tere 6.), hétfőtől péntekig 10-18 óráig.

A kiállítás bemutatja az első magyarországi görög diaszpóra jeles képviselője, Zavirasz György (1744-1804) görög származású tudós és kereskedő könyvgyűjteményét, valamint a könyvtár görög vonatkozású írásos emlékeit. 1804-ben Zavirasz György kereskedő a pesti görögkeleti közösségre hagyta több száz kötetes könyvtárát azzal, hogy abból nyilvános könyvtárat létesítsenek. Elképzelése - a bürokrácia kicsinyessége miatt - csupán 1824-ben vált valóra, amikor hosszas tárgyalások és számos leltározás után a könyvtárat átadták a nyilvánosságnak.

2008. március 28.

19.00: Voloszi Zeneiskola koncertje

**Helyszín: Fővárosi Művelődési Ház, XI. ker.
Fehérvári út 47.**

A Voloszi Ének-Zene Tagozatos Általános és Középiskolában 450 diákot oktatnak, akik a közismereti tantárgyak mellett zeneelméletet, és hangszeres zenét tanulnak, valamint részt vesznek az iskola kórusaiban és zenekaraiban. Az iskolának, amelyet 1996-ban alapítottak, népzenei együttese, mai görög zenei együttese, szimfonikus zenekara, ütős- és fúvószenekara, szmírnai zenei együttese, mandolinzenekara, egynemű és mai görög zenei kórusa van. Az iskola tanulói koncerteztek már Franciaországban, Isztambulban, Odesszában, Bulgária több városában, Bukarestben és Belgrádban. Az idén a budapesti hangverseny után a kazahsztáni Almati város Elim-Ai gyermekkórusát látják vendégül.

2008. március 29. (szombat) 19 óra

1821. március 25. – Görögország nemzeti ünnepe – Központi ünnepség

**Helyszín: Olasz Intézet, VIII. ker. Bródy Sándor
u. 5-7.**

Az épület teljes területén tilos a dohányzás.

**„Jobb csak egy kurta órát szabadon élni át,
Mint negyven esztendeig viselni rabigát.”**
Ünnepi műsor nemzeti ünnepünk alkalmából

Belépőjegy: 500 forint. Az est bevételét a szervezők Beloiannisz görög nemzetiségű település viharokainak enyhítésére ajánlják.

Történetek, hősök, hősnők a szabadságharc idejéből és a külföldön élő görögség

1848 március 25. Az örömhírvétel napja. 50 esztendeje haltak meg Rigasz és társai. Eliszavet Konsztandinu Ipszilandi palotájában vagyunk: ő volt a Baráti Társaság nagyszónoka. Apósa udvarában egykor személyesen is találkozott Rigasszal. Több mint száz esztendősen, 1866-ban hunyt el Ogyesszában.

A hősök:

Rigasz Velesztinlisz-Fereosz, Dimitriosz Nikolidisz, Joannis Karadzasz, Efsztratisz Argentisz, Andoniosz Koroniosz, Joannis és Panajotisz Emmanuil, Theoharisz Turundziasz.

Eliszavet K. Ipszilandi fiai:

Alexandrosz, Dimitriosz, Nikolaosz és Jeorjiosz

A szabadságharc nagy nőalakjai:

Deszpo Boci és a szuli nők, Domna Viszvizi Thrákiából, Mikonosz hősnője Mando Mavrojenusz valamint Pszara és Szpecesz nagyszónoka, Bubulina

A szabadságharc és a Duna-menti államok. Az 1848-as forradalmak

1948 tavasza. A görög menekült gyermekek megérkeznek Magyarországra, és Európa más országaiba. 150 esztendeje haltak meg Rigasz és társai.

2008. március 29-e. Nemzeti ünnepünk alkalmából rendezett megemlékezés.

A műsorban részt vesznek a 12 évfolyamos Görög Kiegészítő Nyelvoktató Iskola diákjaiból és oktatóiból, valamint a Nianiki Szkini színház, a Kariatidák, a Helidonaki, az Ilios és az Ellinizmosz táncgyüttesek tagjaiból összeállt társulat, illetve Kollatosz Jorgosz, Raptisz Jannis és Szeritaridisz Nikosz zenészek.

A műsort Caruha Vangelio állította össze.

2008. március 30.

10.00 Koszorúzás Makrisz Agamemnon „Minden halottak emlékére” című művénél

Helyszín: Budavári Palota, Magyar Nemzeti Galéria, „D” bejárat.

Szervező: Magyarországi Görögök Országos Önkormányzata

2008. március 30. – április 1. Térzene

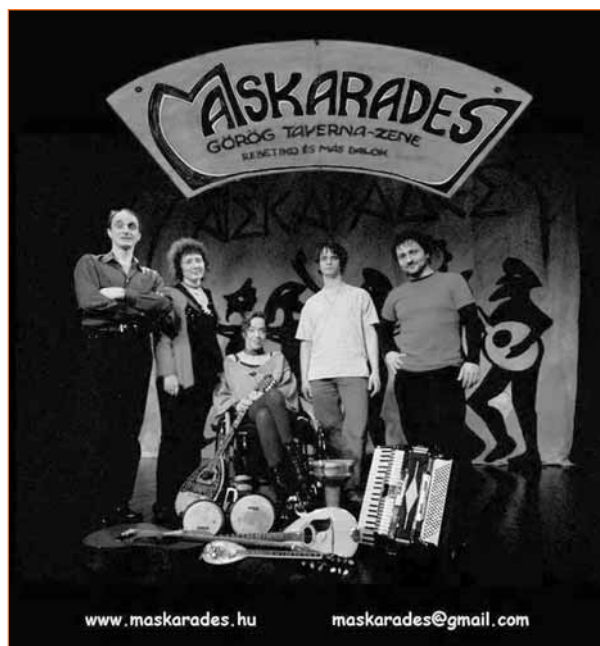
Helyszín: Magyar Művelődési Intézet, I. ker.
Corvin tér 8.

A hazánkban élő görög származású zenészek, illetve magyar (filhellén) barátaiak számos zenekarral képviselik és népszerűsítik a görög zenei kultúrát Magyarországon. A görög rendezvénysorozat alatt március 30. (vasárnap) és április 1. (kedd) között a szervezők felkérését elfogadó valamennyi zenekar bemutatkozik a Magyar Művelődési Intézet előtti Corvin téren. Bemutatkoznak továbbá a magyarországi görög táncsoportok, illetve kórusok is.

A részletes program:

2008. március 30. (vasárnap)

15.45 – 16. 15 Maskarades

„Rembetiko. Egy varázslat, mely fogva tart minket több mint 20 éve. A görög városi folk-zene e különleges műfaja „érzelmes hallgató” nótáiról híres. Klasszikus hangszereire, a buzukira, baglamára, gitárra és tangóharmónikára építve kialakítottunk egy stílus hű hangzásvilágot. Hangszer- és kortörténeti ismertetőkkel, verses dalszövegfordításokkal gazdagított irodalmi-zenés estjeinket,

olykor táncbemutató, illetve táncház is gazdagítja. Az évek során bejártuk hazánkat –Falunapok, kis- és nagyvárosok, Művelődési Házak, Iskolák, Felsőoktatási Intézmények különböző rendezvényei, Nemzetközi, és Hazai Zenei Fesztiválok, Borfesztiválok, Vacsoraestek, Esküvők, Önálló rendezvények –, mai napig is maradandó élményt nyújtva a görög zenére oly fogékony magyar közönségnek.”

16.30-17.00. Palio Bouzouki

Az 1970-es években játszó Hellas együttes tagjaiból 1984-ben verbuválódott újra a zenekar. Az alapító tagok a következők voltak: Szertaridisz Nikosz, Raptisz Jannis, Delijannis Jorgosz, Szamarasz Panajotisz, Szidiropulosz Nikosz, Szidiropulosz Vaszilis, Fundanellasz Hrisztosz, Szarjanidisz Petrosz. A művészeti vezető Szamarasz Jorgosz volt. Ezek a zenészek szolgáltatták a 1970-80-as években a görög rendezvényeken, táncházakban és klubokban egyedülállóan a zenét. A Palio Bouzouki jelentése „A régi buzuki”, mely mintegy tíz évig zenélt együtt. Pár éves szünet után 2004-ben alakult meg a Palio Buzuki mai formájában a Budaörsi Görög Kisebbségi Önkormányzat támogatásával.

17.15. – 17.45 Mythos

A Mythos zenekar 2006-ban alakult. Tagjai a Magyarországi Görögök Országos Önkormányzata zeneiskolájának növendékei. Magyarországon az egyik legfiatalabb görög zenekar. A lelkes, dinamikus előadásmódjuknak köszönhetően alakulásuk óta rendszeresen lépnek fel görög rendezvényeken nagy sikerekkel. Alakulásuk óta segíti munkájukat a Görög Ifjúsági Egyesület.

18.00 – 18.30 Mydros

„A Mydros zenekart 2001-ben alapítottuk, hogy megoszthassuk mindenkivel azt az örömet, amit a görög zene és tánc ad nekünk gyermekkorunk óta. Több, mint 350 fellépésen vagyunk túl, köztük olyan zenei fesztiválokon, amelyekről ilyen fiatal zenekarként nem is álmodtunk volna. Ötéves születésnapunkat egy lemezzel ünnepeltük meg. Hangszerelésünk a tavernazenének kedvez: a buzuki, és a harmonika mellé a kíséretet a gitár, a basszusgitár, és a darbuka adja; két énekesnőnk hangja pedig jól kiegészíti egymást. Repertoárunk felöleli a görög zene legtöbb stílusát.”

2008. március 31. (hétfő)

16. 30 – 16. 50 Iliosz táncegyüttes

A táncegyüttes 1993-ban alakult a Magyarországi Görögök Kulturális Egyesületének tánccsoportjaként. Koreográfusa immár tizenöt éve Pallai Etelka. Görögország különböző tájainak táncait mutatja be, a tájegységekre jellemző népviseletben. Magyarország egyik legjelentősebb nemzeti népviseleti ruhatárát gyűjtötte össze az elmúlt néhány év alatt. Műsorait általában élő zenére adja elő, legtöbbször a Thalassa illetve a Maskarades zenekar kíséretével.

17.00 – 17.30 – Vendégeink: Giannitsa város kórusa (Görögország)

17.45 – 18. 15. Ellinizmosz tánccsoport

Az együttes görög származású asszonyokból alakult azzal a céllal, hogy a görög népzene és

néptánc hagyományait ápolják, minél jobban megismerjék, feldolgozzák és bemutassák. Feladatuknak tartják, hogy az anyaországgal, a magyarországi görög közösség önkormányzataival, egyesületeivel és más kulturális csoportokkal szoros kapcsolatot tartsanak és azok rendezvényein részt vegyenek. Az együttes 2004-től egyesületté alakult Ellinizmosz néven. Fő támogatójuk a Budaörsi Görög Kisebbségi Önkormányzat. Próbáikat a Magyarországi Görögök Kulturális Egyesületének székhelyén tartják, ami komoly segítséget jelent az együttes számára.

18. 30 – 19.00 Kariatidák kórusa

A Kariatidák Görög-Magyar Nők Kulturális Egyesülete 2001-ben Budapesten alakult alapvetően kulturális céllal. A görög kultúra, irodalom, zene, tánc, gasztronómia, sport és más társadalmi hagyományok megismertetését és ápolását tekinti céljának. Kulturális és oktatási programokat szervez, kiadványok megjelentetését és terjesztését segíti elő. Rendezvényeivel előmozdítja a generációk és a nők egymás közötti kapcsolat-tartását.

19.15. – 19 45. Helidonaki tánccsoport

A „HELIDONAKI” Görög Hagyományörző Gyermekek- és Ifjúsági Táncgyüttes 1996. márciusában alakult a Görög Országos Önkormányzat támogatásával. 2004 óta egyesületi formában működik, szorosan együttműködve továbbra is az országos önkormányzat iskolájával. Az együttes tagjai görög származású gyerekek és fiatalok. Az együttes nevének magyar jelentése „kisfecske”, mely utal a táncosok korára és egyben az együttes márciusi alakulására. Az együttes célja elsősorban meg-

ismertetni a Magyarországon élő görög gyerekekkel szüleik, nagyszüleik hazájának kultúráját, folklórját, ezért is van jelentős szerepe a magyarországi görög közösség életében. Repertoárjában Görögország egész területéről megtalálhatók a görög népi táncok, melyeket a táncosok a tájegységnek megfelelő népviseletben adnak elő.

2008. április 1. (kedd)

16. 00– 16. 30 Sarantis Mantzourakis

Sarantis Mantzourakis 1967-ben született Magyarországon, görög szülők gyermekeként. 1989 óta hivatásos előadó: ének- és buzukiművész.

Hangszerei: buzuki, tzura, baglama, gitár, basszusgitár. Rendszeresen fellép Magyarország egész területén, valamint Európa számos országában. Előadásaiban Görögország egész területéről gyűjtött zenei anyagokat dolgoz fel, valamint saját szerzeményeit is előadja. Zenei stílusában a görög tradicionális népzenet képviseli eredeti hangszerekkel és hangzással. A népzene kívül a klasszikus műfaj is a repertoár része. Klasszikus koncertjein a következő nagy szerzők darabjait dolgozta fel buzukira: Brahms, Dvorak, Mozart, Bizet.

16. 45 – 17. 15 Stefanidu Janula és zenekara

Az együttes öt állandó taggal, esetenként alkalmi vendégekkel, 2005 óta működik. A tagok többsége hosszú ideje a műfaj jeles képviselője. Műsoruk hagyományos, illetve hagyományos elemekre épülő modern görög zenéből áll. Ennek köszönhetően kínálatuk változatos, sokrétű, egyetlen állandó eleme van a hamisítatlan, mediterrán hangulat.

17. 30 - 18. 00 Kollatosz Jorgosz és zenekara

A zenekar vezetője jelenleg a Zeneakadémia klasszikus klarinét előadóművészi szakának hallgatója. Testvérével, Fotisszal és barátaival 12 évvel ezelőtt alapították meg a Mytikas együttest, amely a magyarországi görögök történetének első ifjúsági zenekaraként vált ismertté, országos zenei díjakat elnyerve. 17 évesen jelent meg első CD-je (Proto Vima), amely a görög népzene és rembetiko hagyományának magyarországi mementójaként jelenik meg. Tavaly együttesével, zeneakadémista barátaival közösen, 14 saját szerzeményével - melyet az Odüsszeia betétdalaiként adtak elő - elnyerte a nemzetiségi színháztalálkozó Arcus díját. A zenekar számos bel- és külföldi felkérésnek tesz eleget.

18.15 – 18. 45 Glaros együttes

A zenekar 2006-ban alakult beloianiszi görög fiatalokból. Görög népzene és tavernazene játszanak a következő hangszereken: buzuki, baglama, dzurasz, gitár, dob, szintetizátor. Az együttes tagjai: Sztavropulosz Sztotirisz, Pappalexisz Petra, Rácz Tamás, Kuruc Renátó, Horváth Benjamin.

2008. április 1.

Helyszín: Corvin Kávézó – Budapest I. kerület,
Corvin tér

Időpont: 19.00 óra

„Ellentmondások” (Amfisies)

Részletek az Emmanuel Benaki Múzeum gyűjteményében található Jorgosz Szeferisz-levelezésekből, és a kortárs gondolatok a barátság szemszögéből. Irodalmi elemző és felolvasó est Nakisz Szkordilisszal.

Nakisz Szkordilis a mai modern görög irodalom egyik jelentős alakja. Szikelianosz, Szeferisz és Gatzosz tradícióit folytatva nagytudású ismerője az angol, az amerikai és az ír irodalom hagyományainak. Az a tény, hogy cipriótaként először Nagy-Britanniában, azután Athénben élt és alkotott, sok érdekes vonással ruházta fel gondolatvilágát és érzésvilágát, egész művészetét. A modern görög irodalom legjelesebb képviselői – Z. Lorentzatosz, I. Ritszosz, N. Gatzosz, Th.

Frangopulosz – fogadták közeli barátságukba és indították el a pályán fiatal költőként, s ő volt az, aki kiadásaival és kritikai cikkeivel elsőként felhívta a figyelmet az azóta szép elismertséget nyert K. Charalambides ciprusi költő műveire. Nakisz Szkordilisznak eddig három verseskötete és egy nagylélegzetű regénye, jelent meg. Irodalomtörténeti és analitikus előadásait mindig nagy érdeklődés jellemzi Londonban és Athénben. Számos irodalmi tanulmány, cikk és kritikai jegyzet szerzője.

Nakisz Szkordilisz 1995 óta szinte folyamatosan Magyarországon él és dolgozik, miközben organikus kapcsolatot tart fenn az anyaország irodalmi életével.

2008. április 3. (csütörtök)

Helyszín: Magyar Művelődési Intézet, I. ker.
Corvin tér 8.

Időpont: 19 óra

Neaniki Szkini előadása

A magyarországi görögség színvonalas amatőr színjátszásának hagyományai az 1950-es évekre

nyúlnak vissza. A nemzetiségi színházi találkozó ösztönző hatására a Görög Országos Önkormányzat három évvel ezelőtt hozta létre ifjúsági színtársulatát, amely a 12 Évfolyamos Kiegészítő Görög Nyelvoktató Iskola tanulóira és a közösség rendezvényein önzetlenül fellépő magyarországi görög színészek (Papadimitriu Athina, Petridisz Hrisztosz, Dimanopulu Afrodité, Szabó Margaréta, Efstratiadis Stratos) munkájára támaszkodik.

Jakovosz Kambanellisz: Sok hűhó Rodoszéért

A turistáktól nyüzsgő Rodosz éli békés nyári hétköznapijait, ahol nincs hadsereg, nincsenek fegyverek. A „kormány” tagjai (a szállodaigazgató, a fodrász, a szakács, a „madam”) döbbenet értesülnek a közelgő veszedelemről: a hajóhaddal közeledő Démétrioszról... Védekezésül saját fegyvereiket vetik be: Démétrioszhoz küldik a legjobb szakácsot, valamint egy 17 éves, érintetlen helyi szépséget, hogy Rodosz megmentése érdekében ki-ki a maga eszközeivel próbálja meg a hadvezért eltéríteni szándékától. Ezzel elkezdődnek a bonyodalmak, és amint azt egy komédiától várhatjuk, fenekestül felfordul a világ.

A darabot a társulat nagy sikerrel mutatta be idén az Arcusfest 2008 - VI. Magyarországi Nemzetiségi Színházi találkozón.

2008. április 4. (péntek)

Helyszín: Pireus Étterem – 1056 Budapest,
Fővám tér 2-3.

Időpont: 19 óra

Dr. Fokasz Nikosz előadása „A magyarországi görögség kulturális gyökerei” címmel.

Szervező: Kariatidák Görög-Magyar Nők Kulturális Egyesülete

Dr. Fokasz Nikosz a Magyarországi Görögök Kutatóintézetének igazgatója. A Kutatóintézetet a Görög Országos Önkormányzat alapította 2003. november 29-én. Célja, hogy koordinálja, ösztönözze és fejlessze a görög vonatkozású kutatásokat Magyarországon és külföldön, különös tekintettel arra, hogy segítse és összefogja a görögség magyarországi történetének, kultúrájának, nemzeti tudatának és nyelvi sajátosságának kutatásait.

GÖRÖGORSZÁG ARCAI

Görög nap a Néprajzi Múzeumban 2008. április 6-án

Helyszín: Néprajzi Múzeum,
V. ker. Kossuth Lajos tér 12.
Időpont: 11.00 – 18.00
Belépő: 400 Ft

Múzeum Aulája

11.00-tól Megnyitó

- Köszöntőt mond Fejös Zoltán, a Néprajzi Múzeum főigazgatója
- Megnyitóbeszédet mond Öexcellenciája Dimitrios Kipreou, Görögország magyarországi nagykövete
- Kiállítás-megnyitók:
Nacsinák Gergely fotókiállítása, Veszeli Lajos festőművész kiállítása

11.30-tól

- Férfitánc - Charitonidis Chariton és Antonopoulos Giorgos táncművészek előadása
- Kariatidák kórusa
- Ammos együttes - kisázsiai zene- és hangszerbemutatója

- Helidonaki táncegyüttes Rebetikó műsora, kísér a Maskarades együttes

13.00-tól

- Népviseleti és néptáncbemutatók az Iliosz, az Ellinizmosz és a Helidonaki táncegyüttesekkel
- Gondolatok a görög ikonfestészetéről Dimitrios Syregkelis ikonfestő-művész mester tolmácsolásában.

14.00-tól

- „Az első görög diaszpóra Magyarországon” - dr. Diószegi György előadása a 105-ös teremben
- Gasztronómiai bemutató: Hogyan készítsünk görög pitát ?

15.30-tól

- A buzukikészítés titkai: bemutatja Varlas Panagiotis görögországi hangszerkészítő mester

16.00-tól

- Sirtos együttes koncerttel egybekötött hangszerbemutatója

17.00-tól

- Táncház

Folyamatos programok:

- Kézműves foglalkozások kicsiknek és nagyoknak
- Kiállítások
- Görög ízek és ételkülönlegességek
- Pitakészítés
- A buzukikészítés titkai

2008. április 7. (hétfő)

Magyarországi Görög Önkormányzatok Napja - Gálaműsor

Helyszín: Magyar Művelődési Intézet, I. ker.
Corvin tér 8.
Időpont: 18.00 óra

1948. április 7-én érkeztek az első menekültek a görögországi polgárháborúból. Ünnepi megemlékezés; emléklapok kiosztása az egykori görög pedagógusoknak, akik a menekültek gyermekeit oktatták, s akiknek köszönhetően azok az emigrációban is megőrizhették a görög nyelvet.

